

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMICKÉ ŽURNALISTKY

Francouzská aliance v Ostravě

Alliance Française in Ostrava

Student: Lenka Papřoková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. David Lenert Ph.D., MBA

Ostrava 2010

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně přílohy č. 6, vypracovala samostatně.
Přílohy č. 4, 5 jsem převzala a doplnila. Přílohy č. 1, 2, 3, 7, 8, 9 jsem převzala.

V Ostravě dne

.....

Lenka Papřoková

Tímto bych chtěla poděkovat Ing. Davidu Lenertovi Ph.D., MBA, vedoucímu mé bakalářské práce, za rady a čas, který mi věnoval.

Obsah

ÚVOD.....	6
1 POČÁTEK, VÝVOJ A ÚČEL FRANKOFILSTVÍ V ČR, SOUVISEJÍCÍ POJMY	8
1.1 POČÁTEK, VÝVOJ A ÚČEL FRANKOFILSTVÍ V ČR.....	8
1.1.1 Frankofilství a francouzsko-české vztahy do roku 1918.....	8
1.1.2 Frankofilství a francouzsko-české vztahy v období od 1918 do 1989	12
1.1.3 Obnovení francouzsko-českých vztahů od 90. let 20. století	16
1.2 OBJASNĚNÍ POJMŮ	20
1.2.1 Frankofonie.....	20
1.2.2 Frankofilie a frankofilství.....	21
1.2.3 Ústav pro výzkum CEFRES	22
1.2.4 Velvyslanectví	22
1.2.5 Francouzský institut.....	22
1.2.6 Francouzská aliance.....	23
1.2.7 Francouzský klub, francouzské centrum	24
2 PODROBNOSTI O FRANCOUZSKÉ ALIANCI V OSTRAVĚ, JEJÍ STRUKTURA A FINANCOVÁNÍ	25
2.1.1 Odvětví neziskového sektoru, legislativa a forma organizace	25
2.1.2 Poslání a cíle organizace.....	27
2.1.3 Postup při zakládání organizace a členství.....	28
2.1.4 Struktura organizace a její orgány, řízení.....	29
2.1.5 Financování organizace	32
2.1.6 Marketing organizace	34
2.1.6.1 Služby	35
2.1.6.2 Cena služeb.....	36
2.1.6.3 Místo.....	37
2.1.6.4 Komunikace.....	37
2.1.6.5 Identita a design.....	38
2.1.6.6 Tržní segmentace.....	39
3 VYUŽITÍ ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY V MÉDIÍCH	41
3.1 ŽIVOTNÍ DRÁHA ZDENY TYPOVSKÉ: OD ANESTEZIOLOGIE K ŠÉFOVÁNÍ ALLIANCE FRANÇAISE OSTRAVA.....	41
3.2 FRANCOUZSKÁ ALIANCE PRO VŠECHNY – NEJEN PRO FRANKOFILY	44
3.3 MORAVSKOSLEZSKÁ METROPOLE OŽIJE FRANCOUZSKOU LITERATUROU	47
ZÁVĚR.....	48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	49
SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	
SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ, TABULEK A SCHÉMAT	
SEZNAM PŘÍLOH	

Úvod

V současné době je francouzština jazykem, kterým mluví více než 200 miliónů lidí na pěti kontinentech. Metropolitní Francie, též přezdívaná podle jejího tvaru hexagon, už od minulosti sdílí s Českou republikou velmi bohatou historii vzájemných vztahů. Možná také proto je francouzský jazyk a s ním spojená kultura pro Čechy určitým druhem již tradičního zájmu. Není se proto čemu divit, že v Česku vznikly organizace, nazývané aliance, které napomáhaly šíření nejen francouzštiny a její kultury, ale také kultury dalších zemí, ve kterých je francouzština běžným dorozumívacím jazykem.

Mezi instituce v ČR, založené na bázi spolupráce obou zemí v různých oblastech, patří například Francouzské velvyslanectví, Francouzský institut v Praze, ústav pro výzkum CEFRES a francouzské aliance, kluby a centra. Francouzských aliancí je v Česku celkem šest, umístěných v Brně, Českých Budějovicích, Liberci, Pardubicích, Plzni a v Ostravě. Některé zdroje uvádí, že Francie má největší síť kulturních institucí v zahraničí. Česká republika v jejím celosvětovém působení netvoří výjimku.

Cílem této bakalářské práce je přiblížit česko-francouzské vztahy zejména v oblasti vzdělání a kultury se zaměřením na fungování občanského sdružení Francouzská aliance v Ostravě i možné způsoby prezentace jeho aktivit v médiích.

Bakalářská práce se skládá mimo úvodu a závěru ze tří samostatných kapitol, které jsou dále tematicky členěny.

Práce začíná úvodem, na který navazuje první kapitola o počátku vývoji a účelu frankofilství v ČR rozčleněnou na tři podkapitoly podle jednotlivých časových období: do roku 1918, 1919–1989 a po roce 1990. Všechny přibližují francouzsko-české vztahy, společné instituce a styky v různých oblastech. Následuje objasnění základních odbornějších názvů úzce souvisejících s popisovanou problematikou českého frankofilství spjatého se vznikem francouzských aliancí na našem území. Stručně jsou vysvětleny pojmy frankofonie, frankofilie a frankofilství, francouzský institut, francouzská aliance a další.

Druhá kapitola je věnována podrobnostem o Francouzské alianci v Ostravě, Alliance Française Ostrava, o.s. Podkapitoly jsou věnovány atributům fungování občanského sdružení, zejména struktuře a financování organizace včetně fundraisingu a marketingu.

Žurnalistická část přináší možné varianty pro zpracování problematiky v médiích. Rozhovor se zakladatelkou a současnou prezidentkou Francouzské aliance v Ostravě MUDr. Zdenou Typovskou navazuje na článek a rozhlasovou montáž (audio nahrávka na DVD),

které se opírají o moji přímou účast na události pořádané Francouzskou aliancí, a tudíž nabízí zpracování tématu ve dvou formách – pro tištěná média i pro rozhlas. Žurnalistickou část uzavírá zpráva.

Materiály potřebné k vypracování bakalářské práce je možné vyhledat v Moravskoslezské vědecké knihovně se sídlem v Ostravě, Knihovně města Ostravy, Francouzské alianci, knihovně Francouzské aliance v Ostravě a na veřejných internetových serverech.

1 Počátek, vývoj a účel frankofilství v ČR, související pojmy

Následující členění je zjednodušené, protože stěžejním obsahem práce není detailní poznání česko-francouzských vztahů, ale pouze nastínění souvislostí, bez kterých by nebyla práce kompletní. Pro pochopení tématu Francouzská aliance v Ostravě, se zaměřením na její ekonomickou stránku a prezentaci v médiích, je zapotřebí nahlédnout do historie vztahů Francie a ČR a zároveň přiblížit vývoj organizací podobného typu jako Alliance Française Ostrava.¹

1.1 Počátek, vývoj a účel frankofilství v ČR

1.1.1 Frankofilství a francouzsko-české vztahy do roku 1918

V 19. století, které navázalo na tradici 18. století, francouzština celoevropsky upevnila své postavení mezinárodního jazyka. Zapříčinil to rozvoj obchodu, pokrok v metodice výuky jazyků a hlavně demokratizace společnosti. Stala se jazykem aristokratů, diplomatů, obchodníků a finančníků. Francouzština v Čechách ale nebyla tak oblíbená jako jinde v Evropě. Francouzsko-české vztahy se na počátku 20. století potýkaly s překážkami. Jednou z nich byla slabost vzájemného obchodu a výměn všeho druhu. Francouzsky se většinou četlo, praktické použití nebylo tak časté. Češi se v určitých situacích nemohli němčině vyhnout, ale v mezinárodním styku ji rádi nahrazovali francouzštinou, i když velmi málo.

Ve 30. letech 19. stol. v Paříži úředník František Zach založil sdružení, proto jej Reznikow (2008) považuje za otce české propagandy ve Francii a možná v zahraničí vůbec. Francouzsko-český zájem měl i Vilém Gabler, který se před rokem 1848 vydal do Francie z iniciativy Karla Havlíčka, aby mimo jiné seznámil Francii s českou otázkou. K odmítání absolutismu a požadavkům větší autonomie u nás po roce 1848 přispěly ideje svobody a humanity Francouzské revoluce. Francouzská politika se o národnostní otázku střední Evropy nezajímala.

Kvůli nebezpečí z ruské nebo německé strany se po roce 1848 zejména některým Čechům začala Francie jevit jako nejvhodnější spojenec. Inspirovali se nejen jejím politickým modelem, ale také se pro ně stala kulturním vzorem. Frankofilství se po celou dobu prolínalo s českým vlastenectvím. Počátky zaznamenal například Havlíček, který přišel jako první

¹ Podle Stanov ze dne 27. 10. 2003 (viz *příloha č. 1*) organizace nese název Alliance Française v Ostravě. 17. 9. 2007 došlo ke změně názvu z Alliance Française Ostrava na Alliance Française Ostrava, o.s. (viz *příloha č. 2*). Spolu s oficiálním označením se běžně používá též český název Francouzská aliance v Ostravě nebo Alliance française Ostrava (française s malým písmenem), také zkratka AF (viz *příloha č. 3, 4, 5*).

s projevem prosazujícím frankofilství prostřednictvím francouzského divadla. Také J. Neruda, napsal první českou knihu věnovanou Paříži.² V 60. letech 19. století nebyla francouzština u nás moc rozšířená, pěstovaly ji ženy v měšťanských rodinách a šlechta. Místo francouzštiny ve škole ještě nebylo zcela zajištěné, zůstávala vedlejším předmětem a učila se na reálných gymnáziích. Stále převládala soukromá výuka.³

Po roce 1870 se usilování o diplomatickou podporu Francie stalo hlavním cílem české politiky. F. L. Rieger věřil, že dosažení francouzsko-rakouského a dokonce i francouzsko-rakousko-ruského spojení umožní federalizaci Rakouska a jeho vymanění z německého vlivu. Snahy o spolupráci s Francií dovedl před rokem 1914 nejdál, když dosáhl osobní audience u Napoleona III. Frankofilství se stalo určitým výrazem touhy Čechů po demokracii a republice, protože republikáni byli první oporou Čechů ve Francii. Z kulturního hlediska začalo být frankofilství degermanizačním faktorem. Po válce s Pruskem v roce 1870 myšlenka frankofilství zlidověla a lidovou zůstala až do roku 1914.⁴

V českých zemích se dařilo frankofilským sdružením. Louis Leger, propagátor francouzské kultury ve střední Evropě, chtěl otevřít Alliance française v Praze. První pobočka severovýchodně od Rýna vznikla roku 1886.⁵ Dva roky po založení měla AF přes 250 členů a ve světě patřila ke třem nejlepším. Soběslav Pinkas, neoficiální konzul v Praze, vypracoval stanovy pražské AF. První valná hromada pražské Alliance française vyjmenovává několik oblastí, které zajišťují šíření francouzštiny ve světě: diplomacie, obchod, knihy, francouzské mise atd. Měla důležité vlastenecké poslání.⁶ Pražská pobočka AF mohla využívat celý příjem z vybraných příspěvků na vlastní činnost, aniž by musela do pařížské centrály cokoliv odvádět.⁷ V habsburské monarchii dlouho jiné pobočky AF neexistovaly. Znamenalo to velkou reklamu v Paříži pro Čechy coby dobré přátele Francie. Pražská AF byla první francouzsko-českou organizací, která si do roku 1889 udržela monopolní postavení ve francouzsko-českých vztazích. Scházely se v ní vyšší střední vrstvy české buržoazie, mladočeští politici. Francouzština byla u nás vstupenkou do „velkého světa“. Patřila do

² Pařížské obrázky jsou první českou ódou na Paříž a prvním chvalo zpěvem na Francii z pera českého frankofila.

³ První veřejnou školou, na níž se stala francouzština povinným předmětem, byla Vyšší dívčí škola v Praze, založená roku 1863 Vilémem Gablerem.

⁴ Například K. Kramář, ale také osobnosti jako K. Světlá nebo S. Podlipská nesli následnou francouzskou prohru Francie a vítězství Pruska velice těžce.

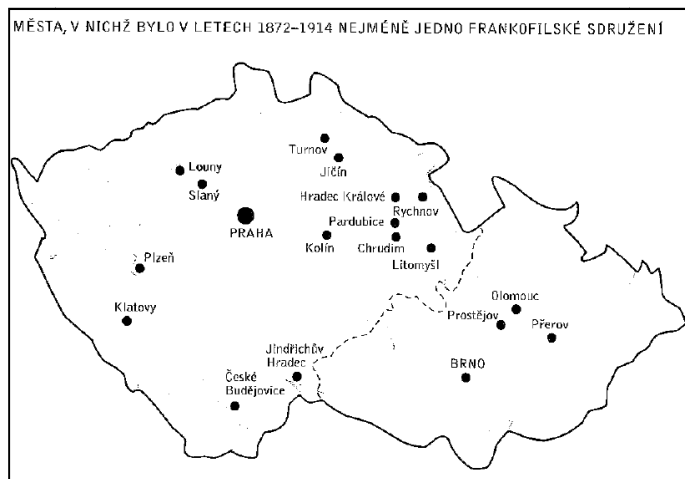
⁵ Úřední povolení AF v Praze získala dokonce ještě předtím, než byl mateřské organizaci ve Francii přiznán veřejnoprávní charakter. Pro úřady byla AF v Praze nezávislé sdružení, což usnadnilo její vznik.

⁶ PINKAS, S.: AF v Praze měla sdružovat ty, kteří věří, že můžeme s prospěchem čerpat z bohaté studnice civilizace francouzské (Reznikow, 2008, s. 489).

⁷ Členské příspěvky tři zlaté ročně na hlavu (cena jedné vykrmené husy) tvořily rozpočet od 2000 do 2500 franků. Stačil na založení knihovny, pořádání kulturních akcí, výuku jazyka a stipendia. AF v Praze mohla využívat výhody sítě AF - slevy na knihy, možnost vysílat studenty do Francie, účast na světových výstavách.

výbavy snobské společnosti v Čechách a byla jazykem společenské, kulturní a mezinárodní elity. K masivnímu rozšíření francouzské literatury aktivně přispěly Národní listy. Zveřejňovaly většinu přeložených textů francouzských autorů, redakce oplývala znamenitým překladateli z francouzštiny. (Do 1882 vycházela většina překladů v časopisu Lumír.)

Obr. 1.1 – Města s frankofilským sdružením 1872–1914

Zdroj: Reznikow. Frankofilství a česká identita. 2008. s. 509.

Na počátku 90. let 19. stol. se AF v Praze stále více orientovala na kulturní, méně už politické aktivity. Podle c. k. zákona z roku 1896 musela být každá spolková akce předem ohlášena na policii. Po čtyřech letech existence měla finanční problémy, postupně přišla o monopol v pěstování francouzsko-českých vztahů a předala ho pražské radnici. Původně deklarovaný cíl 1000 členů byl zapomenut a AF se stala uzavřenou institucí.

Roku 1889 v českých zemích působí 12 frankofilských sdružení. Většina z nich má sídlo v Praze, další v Kolíně, Plzni, Chrudimi, Rychnově, Jindřichově Hradci, Slaném, Přerově a Jičíně.⁸ Na první pohled překvapující zjištění, že ve městech s 10 tisíci obyvateli vznikly frankofilské spolky s padesáti až sto členy, nebylo neobvyklé. Města, ve kterých bylo v letech 1872–1914 nejméně jedno frankofilské sdružení přibližuje *obr. 1.1*. Frankofilské spolky nebyly ve středních Čechách, ale vznikaly zejména na okraji, v „etnických markách“ českých zemí, protože se cítily silně ohroženy blízkostí Němců. Také v ženských spolcích se hojně procvičovala francouzština. Spolupráce, ani finanční, mezi spolky ale nebyla.⁹ Importům francouzské kultury pomáhalo domácí frankofilství a germanofobie, což přiznává

⁸ Když se na místní škole objevil vyučující původem z Francie, bylo založení Alliance française téměř automaticky otázkou času (Reznikow, 2008, s. 504).

⁹ Akademickému kroužku francouzskému trvalo deset let, než poslal program svých přednášek do AF a domluvil se na užívání knihovny (Reznikow, 2008, s. 505).

Masaryk.¹⁰ Francie tou dobou udávala tón ve všem, co souviselo s literaturou. Také v Praze roku 1897 otevřela svůj konzulát (Reznikow, 2008).

Využití frankofilství v politice vedlo roku 1902 ke vzniku frankofilské lobby, kterou tvořila skupina z mladočeské strany a pražské radnice, představované užším výborem *Correspondance tchèque*. Za cíl měla vyvíjet tlak na francouzskou a rakouskou diplomacii skrze veřejné mínění, a tak posilovat postavení Čechů v Rakousko-Uhersku. Sociální demokraté, odpůrci nacionalismu, kteří mohli nacionalismus francouzsko-českých vztahů kritizovat, na veřejnosti mlčeli. Od počátku 20. století byl T. G. Masaryk považován za příznivce česko-francouzského přátelství. Frankofilství mezi politickými elitami a vzdělanou veřejností od počátku století upadalo. Také Ernest Denis pohlížel na shodu Paříž-Praha pesimisticky, když tvrdil, že vyznívají do prázdna. Češi žijící ve Francii ale mohli vstupovat do francouzské armády a byly jim přiznány veškeré výhody spřáteleného národa (stejně jako Polákům a Alsasanům).¹¹

Roku 1914 působilo u nás šest francouzských aliancí.¹² K šesti pobočkám AF se přidává zhruba patnáct frankofilských spolků sdružujících výhradně Čechy. Střední vrstvy projevovaly o francouzštinu zájem, ale její dostupnost byla velmi omezená. AF v Praze svou činnost hradila pouze z 200–300 členských příspěvků. Její roční výdaje roku 1914 činily 500–1000 korun ročně, byla chudou organizací. Z rozpočtu se hradily knihy, udržování a provozování knihovny, financování knižního katalogu, vydávání bulletinu, třetina rozpočtu padla na kulturní akce. (Knižní politika spolka asi polovinu výdajů.) V roce 1914 vyvíjelo činnost nejméně dvacet oficiálně založených spolků. Celková členská základna sčítala přibližně 1500–2000 lidí. Spolky ale ovlivňovaly mnohem víc lidí, ne pouze své členy.¹³ Dceřiné mimopražské organizace udržovaly spojení s AF, avšak součástí sítě se kromě pražské nestaly. Před válkou vznikaly nové kroužky v Brně a Praze. Během první světové války nebyly na činnost frankofilských sdružení uvaleny žádné represe i přesto, že cenzura byla jinak velmi bdělá¹⁴. Důvodem bylo, že nečinily nic podezřelého a byly politicky

¹⁰ MASARYK, T.: Pod Rakouskem jsme podléhali německému vlivu, ale proto, že vlivy francouzské nebyly vnucovány, nýbrž hledány, byly úrodné (Reznikow, 2008, s. 457).

¹¹ Utvořili tam dobrovolnickou rotu Na zdar (BROUČEK, Stanislav. Češi ve Francii. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW :

<<http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko-francouzske-vztahy/krajane/cesi-ve-francii/index.html>>). Dokládá to také Denisův článek Vzkříšení české země o tom, že Češi mohou vstoupit do francouzské armády a že jim byl udělen statut. Také založil a redigoval revue Český národ, *La Nation Tchèque* (Reznikow, 2008, s. 457).

¹² Alliance française byly v Praze, v Jičíně, Hradci Králové, Prostějově, Chrudimi a Plzni.

¹³ Na počátku 20. století žilo v Prostějově asi 25 tisíc obyvatel, z toho AF měla 100 členů, což z ní činilo významný spolek.

¹⁴ Cenzura nepřipouštěla např. francouzské narážky v divadelních komediích, nesměly vyjít knihy od Voltairea nebo Ernsta Denise.

neškodné. Většinou rozhodly o zastavení činnosti samy organizace v rámci autocenzury v roce 1914 (Reznikow, 2008).

Během první světové války byla Paříž útočištěm pro československé exulanty. Edvard Beneš přišel do Francie studovat na radu T. G. Masaryka Sorbonnu.¹⁵ Zahraniční protirakouský odboj v Paříži založil v roce 1916 Československou národní radu v čele s T. G. Masarykem, M. R. Štefánikem, E. Benešem aj. Ta byla francouzským ministerstvem zahraničí roku 1918 uznána za představitelku československého národa. Francie tak po válce roku 1918 jako první uznala nezávislé Československo. Ve 20. letech 20. století bylo českých přistěhovalců ve Francii, zejména v Paříži, několik tisícovek.¹⁶

1.1.2 Frankofilství a francouzsko-české vztahy v období od 1918 do 1989

Ve 20. letech 20. století Česká republika projevovala vděčnost Francii, která na straně USA pomohla k nezávislosti Československa. Mezi oběma zeměmi se rozvinuly úzké styky také v kulturní oblasti. Zasloužilo se o to také založení Francouzského institutu Ernestem Denisem v roce 1920. První ředitel Francouzského institutu v Praze André Tibal se v roce 1920 vyjádřil, že spousta dospělých lidí čte a francouzsky rozumí. V období 20. let 20. století koordinovala veškeré francouzsko-české akce Pražská radnice, která zároveň spolufinancovala pražskou pobočku Alliance française. V anonymním článku Vliv německé a francouzské civilizace v roce 1922 stopy po francouzském vlivu u nás autor nenachází, ale naopak konstatuje (i přes nadšení pro Francii, které trvá už půl století), jak málo k nám francouzský duch pronikl v porovnání s duchem německým. Do budoucna předpovídá, že francouzská civilizace ve střední Evropě nenahradí německý vliv (Reznikow, 2008).

Na základě Francouzsko-československé smlouvy o vystěhovalectví a přistěhovalectví z roku 1920 nastala jedna z největších ekonomických emigrací z Československa do Francie.¹⁷ Až do hospodářské krize počty Čechoslováků ve Francii narůstaly. Roku 1931 působilo ve Francii 50 tisíc zaměstnanců z ČSR. Nejvíce jich pracovalo v průmyslu, následovalo zemědělství, hornictví. Např. čeští skláři se stali ve Francii nepostradatelnými

¹⁵ Největší osobnost, která se do Francie v polovině 19. století vracela, byl J. V. Frič. Staročech F. Rieger považoval Německo za společného nepřitele Čechů a Francouzů. Na konci 19. století sblížením některých francouzských politiků a mladočechy z českých zemí vyústilo v přeměnu Fričovy besedy založením Sokolů v Paris.

¹⁶ BROUČEK, Stanislav. Češi ve Francii. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW : <http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/krajane/cesi_ve_francii/index.html>.

¹⁷ V prvním roce po uzavření smlouvy přijelo do Francie z českých zemí 755 osob a ze Slovenska 533.

odborníky ze zahraničí. Emigrace měla v očích Čechoslováků ideologický význam reálného projevu francouzsko-československého spojení.¹⁸

Ve třicátých letech 20. století fungovalo na území Československa 72 poboček aliancí. Toto číslo v přepočtu na jednoho obyvatele znamenalo světový rekord. České pobočky se ale od světových odlišovaly, když se v jejich členské základně scházeli Francouzi usazení v Čechách. Kdekoli jinde tvořili pevné jádro frankofilských spolků. Francouzi žijící ve světě zakládali „kluby francouzské kolonie“, do kterých přijímali místní frankofily a další zájemce. Kluby měly charakter společenský, nebo podpůrný, někdy oba dohromady. V letech 1934–1936 ve Francii přetrvávala hospodářská krize. Finanční prostředky posílané z Francie se snižovaly, proto se u nás přecházelo na soukromé financování frankofilských sdružení.

Děni u nás změnila Mnichovská dohoda podepsaná v roce 1938 a začátek 2. světové války. „Mnichov“ se v kontaktech obou zemí objevuje po celou 2. polovinu 20. století. Francie za války považovala působení v cizině jako součást své zahraniční politiky. Otázkou pro ni bylo, jak se chovat ve vícenárodnostní zemi. Meziválečné období neposkytovalo dostatečné množství času, aby se mohly výrazněji rozšířit kontakty mezi frankofily a Čechoslováky německého jazyka. Pro Francouze v Československu nebylo snadné se ve vztazích obou etnik orientovat (Hnilica, 2009). Činnost frankofilských sdružení tak byla znova přerušena v roce 1939 (Reznikow, 2008).

Paříž oslavovala znovuzískání svobody v srpnu 1944, Praha v květnu 1945. Docházelo k oživování zpřetrhaných pout mezi oběma zeměmi. Válka změnila politickou a sociální tvář Evropy, vytvořila podmínky k jejímu rozdělení do dvou mocenských zájmových sfér (Tigrid, 1990). Hovořilo se o „nové“ Evropě, ve které se hledalo místo pro staré vazby, pro kulturní spolupráci i československo-francouzské vztahy. Maurice Dejean jako velvyslanec Francie u nás obnovil činnost úřadu v Buquoyanském paláci v září 1945. Navazovalo se na spolupráci¹⁹ před Mnichovem. Do IFP ale přesídlily městské úřady, v jiných francouzských spolcích například bydleli ruští vojáci. Nový pohled na československo-francouzské vztahy popsal roku 1946 Edvard Beneš, když pro období do Mnichova označil Francii pro Čechoslováky jako ochrannou velmoc, po válce vztah ochladl, západní tradice národa sice zůstala, ale mělo dojít k rozvoji vztahu ve smyslu „rovný s rovným“ ve znamení vzájemnosti. Požadavek reciprocity těchto vztahů stál u počátků organizace Československo-Francie v Praze, která

¹⁸ BROUČEK, Stanislav. Češi ve Francii. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW : http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/krajane/cesi_ve_francii/index.html.

¹⁹ Po válce docházelo k rozvoji smluv prostřednictvím dodatků, nejvýznamnějším stavebním kamenem byla „Dohoda o vztazích vědeckých, literárních a školských“ z roku 1923. „Doplňkový protokol k ní byl podepsán v říjnu 1945 (Hnilica, 2009).

vznikla jako sesterská asociace k France-Tchécoslovaquie založené ještě za války roku 1945 v Paříži.²⁰ Účelem organizace Československo-Francie u nás bylo působit tak, aby vzájemné kulturní a hospodářské styky Československa a Francie byly v zájmu obou těchto států rozšířeny a prohloubeny.²¹ Ani oficiální charakter organizace nezaručil stálou a konkrétní politickou podporu.²²

Rozhodující vliv začalo mít ministerstvo informací, které kontrolovalo veškerou francouzskou kulturní činnost na území ČSR. Jediná Alliance française, řízená z pařížského centra, kontrole unikala. Jakmile se moci chopili komunisté, francouzsko-československé styky se velmi zhoršily. V Sovětském svazu byla nastolena tvrdá ideologie, styky se Západem, zejména ty kulturní, téměř ustaly (Tigrid, 1990). Po roce 1948 byli mnozí lidé odsouzeni v politických procesech těžkým k žalářům nebo utekli do emigrace.²³ Stydlivá česká přináležitost k Západu se dostávala do konfliktu s euforií nad vítězstvím Sovětského svazu. Na stránkách Rudého práva se objevovaly ideologické články zdůrazňující nutnost příklonu k této zemi ve všech důležitých otázkách. Francouzské velvyslanectví bylo hlídáno. Komunistický převrat zosobnil konflikt mezi Západem a Východem každému člověku, zejména v západní Evropě (Tigrid, 1990). Prostřednictvím informovanosti české veřejnosti - zasíláním francouzských deníků, týdeníků a časopisů, chtěli francouzští diplomaté v Praze posilovat vzájemné vztahy mezi oběma zeměmi (Hnilica, 2009). Vojáci z druhého a po roce 1948 třetího odboje pomohli vzniku jednoho z prvních fondů na podporu uprchlíků z Československa v Paříži.²⁴

Štěpánská ulice č. 35²⁵ se stala sídlem předválečné česko-francouzské asociace Alliance Française a organizace Československo-Francie. Generál Leclerc v čele mise na obnovení kulturních vztahů si kladl za cíl obnovit činnost Francouzského institutu a francouzských škol, zdůraznil také, že bude Československo pro Francii pozorovatelnou umožňující získávat

²⁰ V té době v Paříži vycházely časopisy v podobném duchu: L'Amitié Franco – Tchécoslovaquie, Tchécoslovaquie Libre, Association des originaires de Tchécoslovaquie, Měsíčník Spolku československých rodáků ve Francii a velké množství dalších.

²¹ Do pražského předsednictva byli zvoleni předseda vlády Zdeněk Fierlinger, ministr zahraničního obchodu Hubert Lipka, ministr zahraničních věcí Jan Masaryk a další osobnosti (Hnilica, 2009, s. 118).

²² BROUČEK, Stanislav. Češi ve Francii. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW : <http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/krajane/cesi_ve_francii/index.html>.

²³ Druhá ze společností France-Tchécoslovaquie se ve Francii stala pokračovatelkou tradice československo-francouzských vztahů v prvorepublikovém stylu (Hnilica, 2009, s. 119).

²⁴ BROUČEK, Stanislav. Češi ve Francii. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW : <http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/krajane/cesi_ve_francii/index.html>.

²⁵ Ulice Štěpánská, nedaleko Václavského náměstí v Praze, je sídlem Francouzského institutu v Praze dodnes.

zajímavé informace o Rudé armádě.²⁶ Postup komunistických orgánů proti francouzským institucím u nás začal na podzim 1949.

Zastrašování a kontroly příchozích vedly v bratislavském Maison de France k atmosféře strachu, výsledkům na policii i 80% úbytku návštěvnosti. Podobná situace nastala také v Brně a v Praze, kde se posílání IFP redukovalo do tří oblastí (jazyková škola, středisko vědecké dokumentace a domov francouzské kultury) a rozpočet se snížil o jednu čtvrtinu.²⁷ Konečný zákrok proti francouzským kulturním institucím přišel 1. května roku 1951. Nesplnily podmínky nutné pro další existenci, protože se prý staly „nástrojem politiky směřující proti lidově-demokratickému režimu“. Došlo také k přerušení leteckého spojení mezi Prahou a Paříží.²⁸ Svou činnost měl ukončit také francouzský generální konzulát v Bratislavě. Francouzské úřady reagovaly uzavřením Masarykova domu v Paříži a československého konzulátu v Alžíru. IFP byl označen za „centrum špionáže“.²⁹ Zanikl také spolek Československo-Francie (Hnilica, 2009).

Krátkodobé zlepšení styků mezi oběma zeměmi přinesla Stalinova smrt v 53. roce. Vývoj událostí roku 1956 nebyl příliš optimistický, potlačení povstání v Budapešti, suezská a alžírská válka vzájemným vztahům nepomohly.³⁰ Nová kulturní dohoda mezi oběma zeměmi byla podepsána až roku 1967 (Hnilica, 2009). Po dlouhých jednáních byla téhož roku znovuotevřena knihovna IFP, která setrvala po vpádu vojsk 21. srpna pod dohledem policie.³¹ Pražské jaro 1968 následovala normalizace. Mnoho frankofilů, mezi nimi i český spisovatel Milan Kundera, opustilo zemi. Knihovna IFP musela mezi své zaměstnance přijmout cenzora.

Do roku 1989 Společnost Jana Husa umožňovala setkání a kontakty mezi československými a francouzskými intelektuály. Pavel Tigrid z rádia Svobodná Evropa hrál významnou roli v informovanosti českého disentu. Od roku 1960 vydával ve Francii kulturně-politickou revue Svědectví, jehož 20 tisíc výtisků co čtvrt roku posílal do komunistického

²⁶ Francouzský diplomat Louis Keller přirovnal Československo k mostu, který by mohl být vytvořen mezi Francií a Sovětským svazem. Po únoru 1948 už o francouzské účasti na budování mostu v Praze nemohlo být ani řeč (Hnilica, 2009).

²⁷ Z původních necelých tří a půl milionů franků pro rok 1949/50 se rozpočet snížil na 700-900 tisíc franků (Hnilica, 2009, s. 148).

²⁸ Francie v České republice : Francouzsko-české styky. *France.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article870>>.

²⁹ Zpracování přístupu komunistické politiky, zejména v kulturní oblasti, k západním státům do dnešní doby chybí. Pomohlo by k pochopení vztahů mezi Východem a Západem po roce 1945 (Hnilica, 2009, s. 150).

³⁰ BROUČEK, Stanislav. Češi ve Francii. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW : <http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/krajane/cesi_ve_francii/index.html>.

³¹ MARES, A. Opravdová láska k Francii. Dějiny a současnost. *Dejiny.nln.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://dejiny.nln.cz/archiv/2008/2/opravdova-laska-k-francii->>>.

Československa.³² V letech 1951–1990 v Československu neexistovala žádná Alliance française. Předsedu Federace francouzských sekcí Alliance v Českoslovesku, generála Heliodora Píku, roku 1949 popravili pro „velezradu“. Přestávka v činnosti, která trvala s válečnými léty půl století, tak jakoby pohřbila malé frankofilské spolky (Reznikow, 2008).

Konec 80. let znamenal restrukturalizaci sovětské ekonomiky. Francois Mitterand, tehdejší francouzský prezident, navštívil Prahu a vybídl československého prezidenta Gustava Husáka ke změnám.³³ Mimo to možná s prozíravostí vytvářel nové francouzské pozice ve střední a východní Evropě. První uznání českému disentu projevil Mitterand snídání v Buquoyském paláci, na kterou disidenty pozval. Fotografie z obou snídání, podle Oldřicha Tůmy, patří spíše k pádu komunistického režimu než k dějinám česko-francouzských vztahů.³⁴

Neopomínejme také význam francouzsko-českých obchodních vztahů. Spolupráce mezi oběma zeměmi pokračovala do roku 1989 mimo jiné na úrovni bilaterálních smluv uzavíraných v mnoha oblastech.³⁵ Oblast zahraničního obchodu a mezinárodního zasílatelství v podmínkách ČSSR³⁶ vyjadřovaly existenci státního monopolu. Ekonomika měla být chráněna před negativními vlivy vyspělých západních států. Do 70. let byly se zeměmi EHS³⁷ podepisovány obchodní dohody, ale tyto po roce 1974 nebyly obnoveny. Zahraniční obchod Československa s nesocialistickými zeměmi a tržní ekonomikou v letech 1970–1990 představoval podstatně menší podíl na celkovém zahraničním obchodě ČSSR, než jaký zaujímaly socialistické státy s centrálně plánovaným hospodářstvím (Fojtíková, 2009).

1.1.3 Obnovení francouzsko-českých vztahů od 90. let 20. století

Po sametové revoluci dochází k obnovení česko-francouzských vztahů v mnoha oblastech. Velvyslanectví České republiky v Paříži kupříkladu zveřejňuje tři fotografie, které dokládají česko-francouzské vztahy současnosti. Na první je Nicolas Sarkozy s bývalým předsedou České demokratické strany Miroslavem Topolánkem, na druhé současný prezident

³² MARES, A. Opravdová láska k Francii. Dějiny a současnost. *Dejiny.nln.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://dejiny.nln.cz/archiv/2008/2/opravdova-laska-k-francii->>.

³³ Francie v České republice : Francouzsko-české styky. *France.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article870>>.

³⁴ TŮMA, O. Snídane s Mitterandem. *Dejiny.nln.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://dejiny.nln.cz/archiv/2008/2/snidane-s-mitterandem->>.

³⁵ Francie : Zahraničně-politická orientace. *Businessinfo.cz* [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-zahranicne-politicka-orientace/3/1000421/#sec3>>.

³⁶ V letech 1945-1960 byla Československá republika nazývána ČSR, v roce 1960-1990 se proměnila v ČSSR.

³⁷ Součástí Evropského hospodářského společenství (EHS) byla také Francie.

Václav Klaus s exprezidentem Francie Jacquesem Chiracem a na třetí fotografii figuruje také Chirac, ale tentokrát s první hlavou státu České republiky Václavem Havlem.³⁸

Navazování styků mezi Českou republikou a Francií v 90. letech probíhající na mnoha úrovních dokládá také obnovení činnosti Francouzského institutu v Praze IFP v roce 1991. Nebyla to ale jediná organizace v ČR, která pro lidi otevřela své dveře. Na řadu přišel Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách CEFRES, pobočky francouzských aliancí, center a klubů v celé České republice.³⁹ V současnosti existuje mnoho sdružení a asociací také ve Francii podporujících rozvoj česko-francouzských vztahů v mnoha oblastech. Jedná se například o L'Amitié franco-tchéco-slovaque, Association franco-thèque, Association Masaryk, Association tchequie-net atd.⁴⁰ Také decentralizovaná spolupráce mezi českými a francouzskými městy má dlouholetou tradici a stále se rozvíjí. V prosinci 2009 bylo registrováno 95 dohod.⁴¹

Pro pochopení důvodu vzniku těchto organizací je důležité objasnit význam občanské společnosti, která sehrála velkou roli při formování opozice proti komunistickému režimu ve střední a východní Evropě. Pro představitele disidentských hnutí byla občanská společnost významná. Pro Václava Havla byla projektem, vizí a programem stojícím nikoli nezávisle na státu, ale v přímé opozici státu a jeho totalitnímu aparátu. Důležitým předpokladem pro vznik nestátních organizací je občanská participace, kterou chápeme jako členství v neziskových organizacích. Neziskové organizace jsou v moderních demokraciích nezbytné, protože občané prostřednictvím sdružování v nich vyjadřují své společné zájmy a požadavky. Jsou realitě mnohem blíže než státní správa nebo samospráva, proto je vhodné, aby navzájem spolupracovaly na společných projektech (dále viz kapitola 2.1.2). Občané se učí formulovat své názory, diskutovat a vystupovat na veřejnosti a zvyšují se jejich organizační schopnosti, utváří a formuje se sociální a kulturní kapitál. Služby nabízené neziskovým sektorem bývají zpravidla velice efektivní, levnější a cílenější, protože vycházejí přímo z potřeb občanů. V neposlední řadě také institucionalizují tradiční vzájemnou pomoc mezi občany například

³⁸ Česko-francouzské vztahy. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/index.html.

³⁹ Francie v České republice : Prezentace historie. *France.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://www.france.cz/spip.php?article870>.

⁴⁰ Sdružení a asociace. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/sdruzeni_a_asociace/index.html.
Krajanské spolky a organizace. *Krajane.net*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://krajane.radio.cz/societyList.view?id=72>.

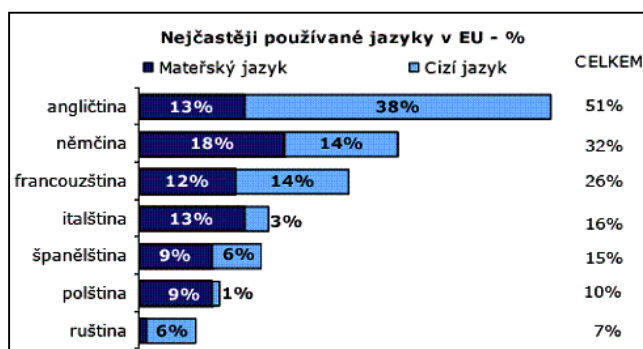
⁴¹ V regionální souvislosti můžeme uvést například dohodu z roku 2001 mezi Moravskoslezským krajem a francouzským regionem Lotrinsko (Decentralizovaná spolupráce. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW :

http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/decentralizovana_spoluprace/index.html).

dobrovolnictvím a přispívají tak k integraci společnosti (Rakušanová, 2007). České předsednictví Radě EU významně přispělo k ustavení roku 2011 Evropským rokem dobrovolnictví. Nestátním neziskovým organizacím se nejprve podařilo získat podporu Evropského parlamentu, předsednictví následně získalo podporu Komise.⁴²

Francouzsko-české styky se v současnosti rozvíjejí v mnoha oblastech. Jmenujme ty nejzákladnější, které vykazují největší známky aktivní spolupráce. V první řadě se jedná o ekonomiku a obchod, dále také vojenskou, policejní, justiční a kulturní spolupráci. V letech 2008 a 2009 Francie a poté Česká republika po sobě předsedaly Radě EU. Obě země spolu se Švédskem připravily osmnáctiměsíční program pro zajištění politické kontinuity všech tří předsednictví a dobrých partnerských vztahů mezi trojicí.⁴³ Vzájemná spolupráce mezi Francií a ČR probíhala ve všech oblastech a na všech úrovních: rozvíjel se politický dialog, ekonomická partnerství, vědecká spolupráce, vysokoškolské výměny i kulturní projekty. Rada pro vzdělávání, mládež a kulturu přijala v květnu 2009 závěry o kultuře jako katalyzátoru tvořivosti a inovací, které reflektují dlouhodobé úsilí ministrů kultury členských států o dosažení odpovídajícího postavení kultury v evropských politikách. Kultura značně ovlivňuje tvořivost, která je nepostradatelná pro ekonomický růst, konkurenceschopnost a zaměstnanost.⁴⁴

Graf 1.1 – Evropané a jejich jazykové znalosti

Zdroj: Czo.cz. 2007.

V návaznosti na rok 2008 Evropský rok mezikulturního dialogu podpoří úsilí Eurostatu o zajištění vytváření statistiky v odvětví kultury. Centrum informací a statistik

⁴² Výsledky českého předsednictví v Radě EU. *EU2009*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.eu2009.cz/scripts/file.php?id=61212&down=yes>>.

⁴³ Rada EU schválila tzv. osmnáctiměsíční program předsednictví. Vláda ČR. *Vlada.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=36643&tmplid=50>>.

⁴⁴ Členské státy a Komise se zavázaly, že budou systematicky podporovat investice do kultury, jakož i vytváření konkrétních nástrojů pro prosazování kultury v relevantních politikách společnosti. Také zlepšení vnitřního trhu, pokud jde o kulturní zboží a služby. Rozvíjí se také digitalizace např. prostřednictvím iniciativ Evropské digitální knihovny (Výsledky českého předsednictví v Radě EU. *EU2009*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.eu2009.cz/scripts/file.php?id=61212&down=yes>>).

kultury CIK z pověření Ministerstva kultury České republiky zabezpečuje státní statistickou službu za celou oblast kultury na základě zákona 89/1995 Sb. o státní statistické službě. Adresář s kontaktními údaji na občanská sdružení registrovaná na Ministerstvu vnitra ČR zatím není k dispozici.⁴⁵ Podpora mnohojazyčnosti prostřednictvím otevřené spolupráce mezi zeměmi a lepším využíváním evropských programů je také jedním ze závazků Evropské komise. Povědomí o významu studia jazyků by se mělo zvyšovat pro zlepšení evropské konkurenceschopnosti, interkulturních dovedností, oběhu kulturních produkcí, podpoře překladů či titulování filmů a představení.⁴⁶ 67 % dotazovaných lidí souhlasí s tím, že výuka cizích jazyků by měla být politickou prioritou. 83 % dotazovaných shledává znalost jiných cizích jazyků než svého mateřského za užitečnou. Přesto velká část evropské populace výhod mnohojazyčnosti nevyužívá.⁴⁷ Nejrozšířenější cizí řeč v Evropě je podle *grafu 1.1* angličtina, kterou se domluví 38 % občanů. 14 % Evropanů uvádí, že kromě své mateřštiny umí také francouzsky nebo německy.⁴⁸

Po roce 1989 dostává také oblast zahraničně obchodní politiky nový směr, který mimo jiné zahrnoval uzavření širší dohody a spolupráci mezi ČSFR a Evropským společenstvím a průmyslově vyspělými státy jako je Francie. Došlo k otevření země zahraničním investorům. Přistoupení ČR k EU 1. května 2004 znamenalo druhou vlnu investorů a četné změny. Mezi společné politiky⁴⁹ EU patří také obchodní politika založená na obchodně politických režimech se společnými pravidly pro vývoz a dovoz. Pro ČR má obchod realizovaný mezi členskými státy Unie velký význam (Fojtíková, 2009).

ČR a Francie jsou významnými hospodářskými partnery. Od počátku 90. let zaznamenala vzájemná obchodní výměna trvalý růst. Zatímco v roce 1989 obsadila Francie mezi nejdůležitějšími obchodními partnery ČR 14. místo, v roce 2008 byla již na 4. pozici. Francie se tak stala zemí, se kterou se od roku 1993 nejrychleji rozvíjely obchodní vztahy.⁵⁰ Bilaterální hospodářská spolupráce se značně rozvíjela v letech 1993–2008. Rok 2009 je

⁴⁵ Centrum informací a statistik kultury. *Nipos.cz*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.nipos-mk.cz/?cat=107>>.

⁴⁶ Návrh 18měsíčního programu Rady vypracovaný francouzským, českým a švédským předsednictvím. Ministerstvo kultury ČR. *Mkcr.cz*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.mkcr.cz/cz/predsednictvi-rade-eu/priority/navrh-18mesicniho-programu-rady-vypracovany-francouzskym--ceskym-a-svedskym-predsednictvim-7066/>>.

⁴⁷ Speciální eurobarometr 243 : evropané a jejich jazyky. *Ec.europa.eu*. [online] 2007. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_243_sum_cs.pdf>.

⁴⁸ Evropané a jejich jazykové znalosti. Český statistický úřad. *Czso.cz*. [online] 2007. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/evropane_a_jejich_jazykove_znalosti>.

⁴⁹ Ve společných politikách přenesly členské země na orgány EU největší rozhodovací kompetence. Jedná se o společnou zemědělskou, dopravní, měnovou, obchodní politiku a politiku rybolovu.

⁵⁰ Francie: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. *Businessinfo.cz*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/>>.

spojován s finanční krizí a útlumem světové ekonomiky. V období společného předsednictví probíhala bilaterální spolupráce v rámci Česko-francouzského ekonomického roku. Podle Ekonomické mise Velvyslanectví Francie v České republice se obchodní výměna a vzájemné investice mezi oběma zeměmi posílí díky klíčovým faktorům, jakými jsou atraktivita českého hospodářství a dobré výsledky českých podniků na mezinárodní úrovni. Program bilaterálních akcí se zaměřuje mimo jiné na partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem, centra konkurenceschopnosti a inovací, duševní vlastnictví atd.⁵¹

1.2 Objasnění pojmů

1.2.1 Frankofonie

Jedná se o široký pojem s celosvětovým významem. Podle *Larousse de Poche* (1993) je frankofonie jazykové společenství tvořené frankofonními národy. *Le Robert* (1999) frankofonii popisuje jako celek formovaný francouzsky mluvící populací. Administrativně můžeme frankofonní území členit na součásti Francie, kam patří zámořská území a departmenty, a samostatné státy a území jiných států.⁵² Holeš a Kadlec rozlišují frankofonní území na více skupin. K rozšíření francouzštiny díky přesunu obyvatelstva došlo v Kanadě, Haiti, Lousianě, francouzských ostrovech v Antilách, Saint-Pierre-et-Miquelonu, Réunionu, Mauriciu, Nové Kaledonii atd. Expanze studiem francouzštiny jako cizího jazyka a jeho užíváním nastala v Lucembursku, v blízkovýchodních zemích a částečně také např. v Rumunsku, Rusku, Polsku. V Evropě je francouzština jediným úředním jazykem ve Francii a v Monackém knížectví. Ve Francouzském společenství v Belgii, v Lucembursku a ve Švýcarsku⁵³ se používá jako jeden z úředních jazyků (Holeš a Kadlec, 2005).

Výraz frankofonie označuje mezinárodní organizaci francouzsky mluvících zemí nazývanou Mezinárodní organizace Frankofonie OIF, která vznikla roku 1970 v Niamey (Niger) pod záštitou Francie. OIF spojuje 200 milionů osob, kteří dohromady tvoří 780 milionů lidí ze 70 zemí světa na pěti kontinentech. Cíle uskupení zahrnují kulturní, politické a ekonomické aspekty, mezi které se řadí nejen podpora francouzského jazyka (lingvistické a kulturní diverzity ve světě), ale také míru, demokracie a lidských práv, dále vzdělání a

⁵¹ Česko-francouzské obchodní vztahy. Ekonomická mise. *France.cz*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article2017>>.

⁵² Označení frankofonních území se v literatuře může lišit. Stává se tak, že se za frankofonními státy vedle sebe řadí Québec, Haiti nebo země Maghrebu (Maroko, Tunisko a Alžírsko). V Québecu je francouzština mateřským a jediným úředním jazykem. Na Haiti jí mluví jen kolem pěti procent obyvatel a je druhým úředním jazykem. V Maghrebu francouzština nenese žádný úřední statut, má ale silné postavení hlavně v kultuře.

⁵³ Švýcarských kantonů Ženeva, Neuchâtel, Jura a Vaud a jedním z úředních jazyků v kantonech Fribourg, Valais a Bern. Navíc v italském kraji Val-d'Aoste a na ostrově Jersey.

výzkumu, a nakonec spolupráce v oblasti udržitelného rozvoje ekonomik států a solidarity prostřednictvím projektů mnohostranné spolupráce. OIF má stálou radu, ministerská zasedání, summity a slaví 20. březen jako Mezinárodní den Frankofonie.⁵⁴ Členství v Mezinárodní organizaci Frankofonie má tři podoby (plné, přidružené členství a pozorovatel). Česká republika je spolu s dalšími třinácti státy na pozici pozorovatele od roku 1999 po summitu v Monctonu (Kanada).⁵⁵ Na začátku roku přispěla ČR mimořádnou dotací na rozvojové programy OIF.⁵⁶ Frankofonie má velký význam pro hospodářství. Jako odnož Mezinárodního úřadu frankofonního ekonomického fóra BIFFA se sídlem v Paříži ČR ustavila roku 2001 Český národní výbor ekonomického fóra ČNVEF, který si klade za cíl upevňovat vztahy v oblasti ekonomické, průmyslové a kulturní se všemi zeměmi frankofonního společenství.⁵⁷

1.2.2 Frankofilie a frankofilství

Podle *Larousse de Poche* (1993) je frankofilem ten, kdo miluje Francii a frankofilie znamená přátelství vůči Francii, *Le Robert* (1999) přidává ještě lásku k Francouzům.⁵⁸ Frankofilství může mít několik podob. Jednou z nich je ideologická. Od 1889 přibývalo projevů frankofilství ze strany pokrokových studentů. Jejich motivací byl nepochybně nacionalismus a militantní „republikánství“ (Reznikow, 2008). V literatuře věnované frankofilství nalezneme řadu protimluvů, vyplývajících z toho, že frankofilové usilovali o potvrzení stávajících a budování nových vztahů mezi oběma zeměmi a jejich oponenti se snažili zbavit je legitimacy a vymazat z paměti národa (Marès, Teinhardt, 1996). Dvojí kultura francouzství a češství, včetně současných čechofilů mezi Francouzi a frankofilů z Česka má velkou tradici už od generace Soběslava Pinkase (viz kapitola 1.1.1).

⁵⁴ Organisation internationale de la francophonie : 20 mars 2010 : la Francophonie célèbre ses 40 ans. *Francophonie.org*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.francophonie.org/20-mars-2010-la-Francophonie.html>>.

⁵⁵ Ministerstvo zahraničních věcí ČR : Frankofonie. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW:

<http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/frankofonie/frankofonie.html>.

⁵⁶ Ministerstvo zahraničních věcí ČR : Frankofonie v ČR. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW :

<http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/frankofonie/dny_frakofonie_v_cr_2010.html>.

Institut pro evropskou politiku Europeum : Frankofonie. *Integrace.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <http://www.integrace.cz/integrace/fran_sekce/fran_frakofonie.asp>.

⁵⁷ Český národní výbor frankofonního ekonomického fóra. *Frankofonie.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW : <<http://www.frankofonie.cz/stranka.php?id=1&podstranka=13>>.

⁵⁸ Frankofilské citace se dostaly do významnější české encyklopedie roku 1895 v Ottově slovníku naučném. Tady se pod heslem „Francie“ píše: *Jazyk francouzský [...] stal se v 18. století prostřednictvím klasické literatury jazykem celé vzdělané Evropy [...] v Čechách se šířil jako výhodná protiváha němčiny. Činnost, již v té příčině rozvíjí Alliance française a Société française v Praze, četní soukromí učitelé a reálné školy i vysoké učení, zasluhuje všeho uznání* (Reznikow, 2008, s. 453).

1.2.3 Ústav pro výzkum CEFRES

Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách CEFRES od svého založení roku 1991 hraje důležitou roli ve francouzsko-českých vztazích. Rozvíjí vědecké sítě v ČR a ve střední Evropě a zprostředkovává kontakty mezi univerzitními a výzkumnými středisky ve Francii. Vydává mnoho vědeckých periodik. CEFRES je financován Generálním ředitelstvím mezinárodní spolupráce francouzského Ministerstva zahraničních a evropských věcí. Hraje roli intelektuálního prostředníka mezi francouzskými, českými, slovenskými a středoevropskými univerzitními a výzkumnými pracovišti. Provádí simultánní překlady a v souvislosti s rozšířením Unie se chce věnovat evropským tématům s cílem přispět ke strukturalizaci evropského vědeckovýzkumného prostoru.⁵⁹

1.2.4 Velvyslanectví

Velvyslanectví České republiky ve Francii má tradici od roku 1918. Současným velvyslancem České republiky ve Francii je od roku 2003 Pavel Fischer. Francii v České republice, Buquoyském paláci, sídle Francouzského velvyslanectví, zastupuje od roku 2010 Pierre Lévy. Velvyslanectví v obou zemích vždy zastupují „svou“ vládu u místní vlády. Jedním z oddělení velvyslanectví je Konzulát, který má za úkol hájit zájmy francouzských státních příslušníků v ČR a českých zástupců ve Francii. Francouzi žijící v ČR zde mohou volit francouzského prezidenta nebo se účastnit referenda.⁶⁰

1.2.5 Francouzský institut

Francouzský institut je posláním podobný francouzským aliancím viz níže. V ČR se nachází jeden, a to v Praze. První byl založen v hlavním městě roku 1920 Ernestem Denisem v návaznosti na pražskou Francouzskou alianci. Mezi dvěma světovými válkami se stal malou univerzitou s literární, právní a vědeckou sekci. V polovině třicátých let jej navštěvovalo každý večer asi tisíc studentů. Kvůli politickým poměrům od roku 1951 jeho činnost ustala. Po sametové revoluci znovu zahájil činnost a roku 1993 Václav Havel a François Mitterand otevírají Institut na Štěpánské 35.⁶¹ IFP vztahuje své aktivity zejména k hlavnímu městu. Zaměřuje se na inovaci a experimentování v kulturní oblasti. V současnosti je považován za

⁵⁹ Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách CEFRES. *Cefres.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW : <<http://www.cefres.cz/cz/prezentace.php>, <http://www.cefres.cz/pdf/Plaq07c.pdf>>.

⁶⁰ Francie v České republice. *France.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?rubrique793>>, Struktura velvyslanectví. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW : <http://www.mzv.cz/paris/cz/o_velvyslanectvi/struktura_velvyslanectvi/index.html>.

⁶¹ Malá a velká historie Štěpánské 35. *Institut français de Prague*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.ifp.cz/-Historie->>.

multidisciplinární kulturní centrum. Tvzení potvrzuje tím, že kromě výuky francouzštiny pořádá kulturní akce a také je kulturním partnerem. Za cíl si klade kromě přiblížení kultury Francie také realizaci nevšedních projektů, přispění k setkávání českých a francouzských umělců nebo rozvíjení vztahů mezi oběma zeměmi.⁶² Součástí Institutu je kavárna, mediatéka, kino, galerie, knihkupectví a CampusFrance. Současným ředitelem je Nicolas Delvaux.⁶³

1.2.6 Francouzská aliance

První AF, „národní sdružení pro šíření francouzského jazyka v koloniích a v cizině“, vznikla v Paříži roku 1883. Registrovala se na francouzském ministerstvu vnitra a prezident jí následně přiznal veřejně prospěšný charakter. Byla označována jako produkt francouzského nacionalismu, protože jejím vzorem i soupeřem byla Německá všeobecná společnost škol (Allgemeiner Deutscher Schulverein), která vznikla o dva roky dříve za účelem „uchovávat němectví u Němců usazených v cizině, pomáhat jim zůstat Němci, nebo se jimi opět stát“. Pařížská AF se od počátku orientovala na své kolonie a regiony, kde měla Francie silné postavení. Pro střední Evropu 19. stol. centrála nevyčlenila žádný fond, české pobočky ani do Paříže neodváděly žádné prostředky (Reznikow, 2008).

Obr. 1.2 – Umístění francouzských aliancí v ČR

Zdroj: France.cz. 2010.

Alliance française Paris-Ile-de-France jako mateřská organizace zastřešuje všechny své pobočky po celém světě včetně těch českých. Podle *Annuaire 2009*⁶⁴ je v současnosti ve 34 evropských zemích 371 Alliances françaises, což z celkového počtu 1040 organizací toho druhu po celém světě tvoří více než jednu třetinu. V České republice má Francouzská aliance šest poboček (viz obr. 1.2) umístěných v Brně, Českých Budějovicích, Liberci, Ostravě,

⁶² Francouzský institut v Praze. France.cz [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article483>>.

⁶³ DELVAUX, N. *Program(me) Institut Français de Prague*. Praha : Belavenir, 2010.

⁶⁴ *Annuaire 2009* je ročenka všech AF na celém světě.

Pardubicích a Plzni. Každá AF se tak stává součástí celosvětové sítě, kterou zastřešuje Koordinační centrum Sítě Francouzských aliancí v České republice se sídlem v Praze. Aliance je řízena správní radou a vede ji francouzský ředitel. Organizace se dostává do kontaktu se svým regionálním prostředím, místními organizacemi, českou veřejností, a také česko-francouzskými podniky. AF má dvě poslání: poskytovat výuku francouzštiny všem lidem bez ohledu na věk a šířit francouzskou kulturu prostřednictvím různých projektů.⁶⁵

1.2.7 Francouzský klub, francouzské centrum

Francouzské kluby a centra přímo navazují na síť francouzských aliancí. Je jich v ČR několik, jmenujme dobrovolné asociace frankofilů v Kladně, Zlíně, Příbrami, Hradci Králové, Lounech, Kroměříži.⁶⁶ Francouzské centrum se nachází například v Olomouci.

⁶⁵ Francouzské aliance. Francie v české republice. *France.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article1431#tdm>>

⁶⁶ Tamtéž, Francouzsko-české kluby. *Alliancefrancaise.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=1&rub=10&rubp=4>>.

2 Podrobnosti o Francouzské alianci v Ostravě, její struktura a financování

Počátky Francouzské aliance v Ostravě sahají do 20. let 20. století. Už tehdy byla mezi 77 Alliances françaises v Československu jednou z aktivnějších. Pořádala například přednášky o literatuře slavných nebo besedy o aktuálních otázkách doby. Její činnost byla zaměřená spíše společensky (lidé se tam scházeli a mluvili francouzsky, kurzy se nepořádaly).⁶⁷ S německou okupací za druhé světové války a nástupem Komunistické strany do čela vlády v únoru 1948 se postupně zrušily Alliance françaises včetně té v Ostravě.⁶⁸

Roku 1991, dva roky po sametové revoluci, několik nadšenců chtělo obnovit činnost Alliance française v Ostravě. Po podání žádosti na Asociaci aliancí a registraci v prosinci 1991 u Ministerstva vnitra České republiky, se znovu zahajuje její činnost. Francouzská aliance získává statut asociace, řídí se místním právem, ale je politicky a nábožensky nestranná. AF v Ostravě je morálně podřízená Francouzské alianci v Paříži.⁶⁹

Pokud se bavíme o občanských sdruženích, jejichž konkrétní příklad tvoří Francouzská aliance Ostrava, neměli bychom opomínat základní informace vyplývající z platných zákonů. Dále se budeme mimo jiné věnovat struktuře, praxi fungování instituce i jejímu financování. Následující členění je převzato z Rektořík a kol. (2007, s. 171) a přizpůsobeno.

2.1.1 Odvětví neziskového sektoru, legislativa a forma organizace

Občanské sdružení Alliance française Ostrava se sídlem v Ostravě je dobrovolným sdružením občanů, kteří se chtějí aktivně podílet na šíření znalostí francouzského jazyka a kultury a podporovat vzájemné kontakty mezi Francií a Českou republikou, a jsou jim přitom cizí záměry politické náboženské či rasové (viz Stanovy příloha č. 1). Legislativa týkající se občanských sdružení zahrnuje zákon 83/1990 Sb. o sdružování občanů⁷⁰ ve znění pozdějších

⁶⁷ Další zmínky z raného období Francouzské aliance v Ostravě se nachází v Archivu města Ostravy pod národnostními spolky Alliance française s obdobím trvání od 1921-1939 (Spolky podpůrné, sociální, vzdělávací, zdravotnické a dobročinné. *Ostrava.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostrava/ostrava/archiv-mesta-podrobne/archivalie/puvodce/spolky#3>>).

⁶⁸ Historie. Alliance Française Ostrava. *Alliancefrancaise.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=212&rubp=206>>.

⁶⁹ Rozsáhlá síť otevřená dialogu všech světových kultur. *Alliancefrancaise.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=1&rub=298&rubp=4>>.

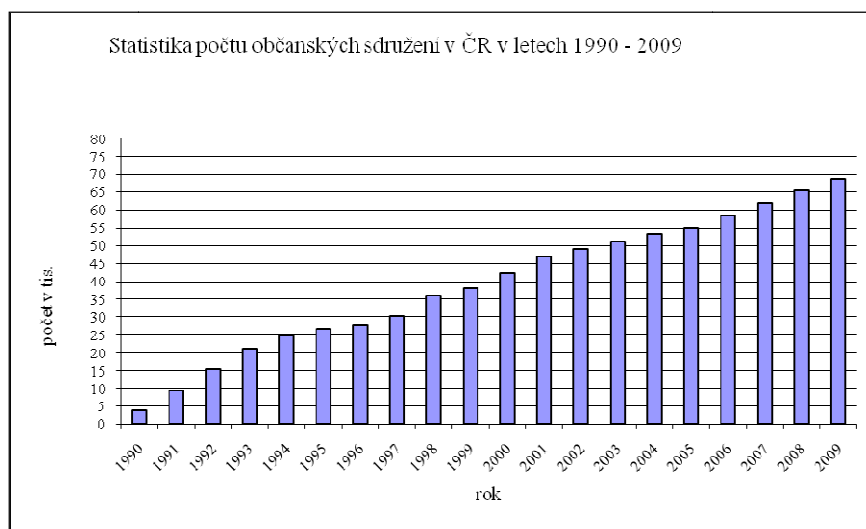
⁷⁰ Novelou zákona došlo roku 2008 ke zrušení části ustanovení §6 odst. 4 cit. zák. tak, že nadále název občanského sdružení již nemusí povinně obsahovat text „občanské sdružení“ nebo zkratku „o.s.“ (Portál veřejné správy České republiky. *Portal.gov.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411?PC_8411_number1=83/1990&PC_8411_l=83/1990&PC_8411_pi=0&PC_8411_ps=10&>).

předpisů a zákon 500/2004 Sb. o správním řádu⁷¹. Vznik organizace AF Ostrava je důkazem, že se občané odjakživa chtěli svobodně sdružovat a podílet na řízení společnosti.

Občanské sdružení Alliance française Ostrava spadá pod neziskový soukromý (nestátní) sektor, který je v odborné literatuře označován jako třetí sektor⁷². Podle Mezinárodní klasifikace neziskových organizací ICNPO patří AF Ostrava do Skupiny 1: Kultura, sport a volný čas, a zároveň do Skupiny 2: Vzdělání a výzkum, tzn. do obou těchto skupin zároveň. Uspokojuje nehmotné (nemateriální, duševní) potřeby občanů vzdělávat se a poznávat kulturu (Bačuvčík, 2006, s. 12).

Francouzská aliance v Ostravě se řadí k neziskovým soukromoprávním organizacím. Pokud bychom se orientovali podle Rektoříkovy typologie neziskových organizací, můžeme AF Ostrava řadit k první kategorii vzájemně prospěšných neziskových soukromoprávních organizací a/nebo k druhé kategorii veřejně prospěšných neziskových soukromoprávních organizací (Rektořík, 2007, s. 43). Šimková do typologie přidává příklady ke každé kategorii. U neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné dává za příklad mimo jiné občanská sdružení. Ve druhé kategorii neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné tento příklad obsažen není (Šimková, 2006, s. 12).

Graf 2.1 – Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 - 2009

Zdroj: *Neziskovky.cz*. 2010. Vlastní zpracování.

⁷¹ Zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávních celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (Portál veřejné správy České republiky. *Portal.gov.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://portal.gov.cz/wps/portal/s.155/701?number1=500%2F2004+&number2=&name=&text=>>).

⁷² První sektor označuje sektor ziskový – tržní, druhý sektor nese název sektor veřejný – netržní (Šimková, 2006).

Neziskový soukromý sektor získává prostředky pro svoji činnost pomocí přerozdělovacích procesů a je financována ze soukromých financí, ale dotace z veřejných financí se nevylučují. Cílem není zisk ve finančním vyjádření, ale dosažení užitku v podobě služby veřejnosti (Šimková, 2006). Vytvořený zisk se znovu vrací do hlavní činnosti organizace a není rozdělován vlastníkům organizace. Soukromé neziskové organizace mají ze zákona povolenou svoji autonomii ve vztahu k vnějšímu okolí (Rektořík a kol. 2000). Stojí převážně mimo dosah veřejné správy, která ale tvoří významnou součást jejího okolí. Posláním takových organizací je podílet se na veřejné politice v rámci občanské společnosti. Dokazuje to důležitost svobody sdružování jako jedné ze základních svobod v demokratické společnosti (Šimková, 2006). Podle *grafu 2.1* se počet občanských sdružení v prosinci 2009 oproti roku 1990 zvýšil téměř o 65 tisíc⁷³ a má meziročně rostoucí tendenci.

2.1.2 Poslání a cíle organizace

Cílem a posláním AF Ostrava je šířit francouzský jazyk a frankofonní kulturu.⁷⁴ Své cíle realizuje nejen výukou francouzštiny, ale také podporou výuky francouzského jazyka v Ostravě a jejím okolí a propagací francouzské a frankofonní kultury pořádáním velkého množství společenských akcí. Francouzská aliance má v každé části světa, kde působí tři cíle: poskytovat veřejnosti kurzy francouzštiny ve Francii a celém světě, šířit francouzskou a frankofonní kulturu, podporovat rozličnost všech kultur.⁷⁵

Podle kritéria globálního charakteru poslání lze AF zařadit mezi veřejně prospěšné organizace, protože poskytuje veřejné služby, a zároveň vzájemně prospěšné organizace, protože vzájemně podporuje skupinu občanů se společným zájmem a uspokojuje vlastní potřeby. Alliance française Ostrava tak uspokojuje potřeby veřejnosti a společnosti v oblasti vzdělávání. Zajišťuje zejména výuku francouzštiny, vede knihovnu. Na druhé straně provozuje také vzájemně prospěšnou činnost při pořádání kulturních akcí. Jedná se o kulturní a vzdělávací instituci přibližující kulturu určité země nebo národa (Bačuvčík, 2006 a Šimková, 2006). Pokud čerpáme z minulosti a působení aliancí ve světě, dojdeme k potvrzení veřejně prospěšného charakteru činnosti (viz *kapitola 1.2.6*).

⁷³ Když odečteme počet občanských sdružení v roce 2009 od jejich počtu z roku 1990, zjistíme, že jich v prosinci 2009 bylo o 64 752 více než při měření v roce 1990 (Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2009. *Neziskovsky.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <http://neziskovsky.cz/dataPublic/attachments/3ac6b746b4c17c0351cd758d0f193002/stat_NNO_tabulka_1990_2009.pdf>).

⁷⁴ Alliance Française Ostrava. *Alliancefrancaise.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=206&rubp=206>>.

⁷⁵ Překlad z: Les Alliances françaises dans le monde. *Fondation-alliancefr.org*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.fondation-alliancefr.org/spip.php?rubrique1>>.

Poslání vymezuje důvod existence ekonomického subjektu a má oproti vizi konkrétní charakter, aby odlišilo organizaci od jiných podobně zaměřených celků. Poslání se stává vodítkem pro rozhodování o dlouhodobých cílech a strategiích. Jsou to potřeby, které organizace uspokojuje prostřednictvím užitných hodnot produkovaných služeb (Šimková, 2006). Poslání je smyslem existence neziskových institucí. Také občanská sdružení existují proto, aby změnily společnost a život jednotlivce v ní. Organizace by měla hledat své poslání ne uvnitř sebe sama, ale mimo, protože příležitosti a potřeby existují mimo organizaci (Drucker, 1994).

Podle *Stanov* (viz *příloha č. 1*) se organizace kromě výuky francouzštiny s možností připravit frekventanty na zkoušky DELF a DALF soustřeďuje na podporu vyučování francouzštiny v lokálních školních zařízeních, rozšiřování francouzských a frankofonních kulturních statků vytvářením potřebných zařízení (knihovna, mediátka, filmový klub, výstavní sál apod.). Mezi podstatnou část činnosti se řadí organizování francouzských kulturních představení (soutěže, divadlo, recitály, výstavy, konference, semináře). V současnosti se AF podílí na projektu Ostrava 2015.⁷⁶ Pro širokou veřejnost každoročně pořádá Francouzský podzim v říjnu, Dny frankofonie v březnu⁷⁷, Svátek hudby v červnu, euroregionální soutěž v interpretaci francouzské písně, odborné přednášky a filmový klub. Další formou činnosti je organizace turistických a lingvistických exkurzí a zájezdů v ČR, ve Francii a ve frankofonních zemích.⁷⁸

2.1.3 Postup při zakládání organizace a členství

Podle kritéria zakladatele a právní formy je Alliance Française Ostrava, o.s. soukromoprávní organizací, protože je založena právnickou nebo fyzickou osobou (Šimková, 2006). Základní listinou zakladatele jsou stanovy (viz *příloha č. 1*). Stanovy musí obsahovat název, sídlo, cíl, orgány včetně způsobu ustanovování a zástupců oprávněných jednat, ustanovení o organizačních jednotkách a zásady hospodaření. Alliance Française Ostrava vznikla registrací na Ministerstvu vnitra na návrh tříčlenného přípravného výboru (v čele se

⁷⁶ Díky kandidatuře Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015 se festival Měsíc autorského čtení, největší literární festival v České republice, poprvé uskuteční v Ostravě. Ročník 2010 je věnován francouzské literatuře, proto se na jeho přípravě podílí Alliance française Ostrava (*Ostrava2015.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-24]. Dostupný z WWW : <<http://www.ostrava2015.cz/web/structure/novinky-103.html>>).

⁷⁷ Propagační leták viz *příloha č. 7*.

⁷⁸ Alliance Française Ostrava. *Alliancefrancaise.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-24]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=206&rubp=206>>.

Zdenou Typovskou, Věrou Janáčkovou a Mirkou Pavlínkovou) 10. 3. 1992 právním předpisem Reg. MV VSC/1-10501/92-R.⁷⁹

Seznam občanských sdružení a dalších organizací vzniklých na základě zákona 83/1990 Sb. je veřejně dostupný a obsahuje základní údaje: název, adresu sídla a identifikační číslo sdružení.⁸⁰

Členství v AF je realizováno na principu dobrovolnosti, proto se členem sdružení může stát každý občan České republiky, který má zájem se aktivně podílet na řízení sdružení a to na základě svého přistoupení za člena sdružení nebo zápisu do kurzů pořádaných sdružením. Členství ve sdružení je podmíněno zaplacením členského příspěvku (výši stanoví Valná hromada) nebo zaplacením poplatku za kurz. Člen sdružení není placen v souvislosti s výkonem své funkce. Má právo se podílet na řízení sdružení, účastnit se zasedání Valné hromady a hlasovat na ni, nahlížet do dokumentů sdružení a být informován o jeho činnosti. Jeho povinností je aktivně se podílet na činnosti sdružení. Členství zaniká vystoupením, vyloučením vynesným Výborem z důvodu neplacení členského příspěvku nebo vyloučením vynesným Valnou hromadou z jiného důvodu (viz *příloha č. 1*). Neziskové organizace vytváří většinou neformální skupiny sympatizantů, ale vždy v rámci legislativy, podle které byly založeny a podle které realizují svoji činnost (Rektořík a kol. 2000).

Do současnosti AF pětkrát změnila své sídlo. Působila v budově Hornické školy, na ulici Matiční, Mlýnské, Sokolské, Přívozské. Současným sídlem Alliance Française Ostrava, o. s. je ulice Na Hradbách 12 v ostravském centru (viz *obr. 2.1*).

2.1.4 Struktura organizace a její orgány, řízení

Orgány sdružení tvoří Valná hromada, Výbor a Prezident. Valná hromada je vrcholným orgánem sdružení. Schvaluje stanovy a jejich změny, schvaluje odmítnutí rozhodnutí Prezidenta nebo Výboru, volí členy Výboru, rozhoduje o sloučení nebo rozdělení sdružení a rozhoduje o všech otázkách, které do působnosti Valné hromady svěřují stanovy. Svolává ji Prezident nebo nejméně jedna třetina členů minimálně jednou za dva roky. Členové Výboru a Prezident jsou povinni účastnit se Valné hromady. Ta se usnáší většinou přítomných hlasů s tím, že každý člen disponuje jedním hlasem. Výbor stojí v čele občanského sdružení a

⁷⁹ Portál veřejné správy České republiky. *Portal.gov.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <http://portal.gov.cz/wps/portal/s.155/699/s.155/708?POSTUP_ID=582&PRVEK_ID=44>.

⁸⁰ Alliance Francaise Ostrava, o.s., vznik: 10. 3. 1992, IČO: 68145446. Adresa: Ostrava, Na Hradbách 12. Identifikační číslo, je uvedeno jen u sdružení vzniklých po 1. lednu 2001, kdy jeho přidělování přešlo do působnosti Ministerstva vnitra (Seznam občanských sdružení. *Mvcr.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://aplikace.mvcr.cz/rady/sdruzeni/sdruz003.html>>).

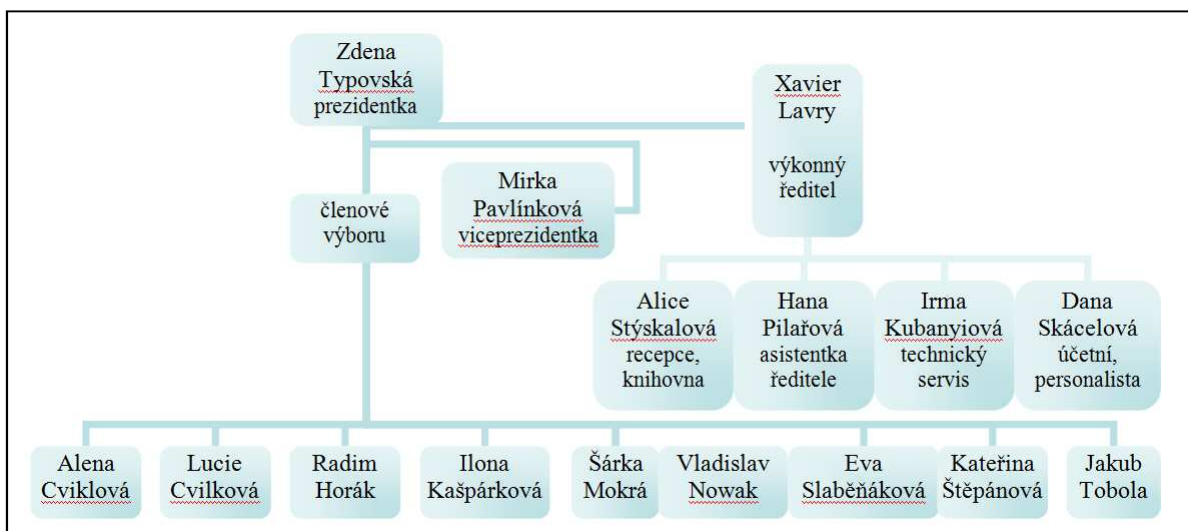
svými hlasy vybírá prezidenta a viceprezidenta,⁸¹ dále tajemníka, jeho zástupce a pokladníka, kteří dohromady tvoří Presidium. Prezident sdružení je podle *Stanov* (viz *příloha č. 1*) výkonným orgánem sdružení, ale organizace má pro tyto účely zvoleného výkonného ředitele.⁸² Výbor od října 2009 zvýšil počet svých členů ze sedmi na deset. Výbor sdružení svolává Presidium alespoň čtyřikrát ročně, kde rozhoduje o vnitřních záležitostech Alliance Française, především v oblasti hospodaření, organizace výuky a kulturních akcí. O průběhu schůzí Výboru a Presidia AF se pořizuje záznam (viz *příloha č. 3 a 4*). Sdružení má také svého čestného člena.

Schéma 2.1 představuje organizační strukturu Francouzské aliance v Ostravě. Vnitřní uspořádání organizace tvoří základní kostru instituce umožňující dosahovat vytyčených cílů. Organizování je prospěšné také pro plánování, využívají se k tomu procesy dělby práce a specializace. Sladění všech činností v prostoru i v čase vyžaduje koordinaci všech prováděných činností. Pojetí manažera se také v AF mění z technokratického na humanistické. Výkonný ředitel AF neplní funkci nařizovatele a kontrolora. Jeho práce spočívá v plánování a realizaci aktivit aliance. Úspěch pro něj znamená slazení cílů organizace s cíli pracovníků a schopnost komunikovat s lidmi. Zajišťuje spolupracovníkům vhodné pracovní prostředí, přináší nové myšlenky, objevuje nové věci. Tím mimo jiné vytváří vnitřní hodnotu organizace označovanou jako podnikovou kulturu. Pro specifickou organizaci, která především podporuje společný zájem lidí, je souhrn postojů a hodnot, vytvořených tradicí, velmi důležitý (Šimková, 2006). Vrcholové vedení zítřka navíc podle Druckera (2004), sice ve zmenšeném smyslu, reprezentuje organizaci. AF dosahuje krátkodobých i dlouhodobých výsledků, tudíž se o její činnost zajímají různé skupiny lidí včetně médií.

⁸¹ Prezidentkou byla na schůzi výboru AF 9. 11. 2009 na dva roky zvolena Zdena Typovská, viceprezidentkou se stala téhož dne Miroslava Pavlínková. Prezidentka má podpisové právo a vystupuje jménem sdružení.

⁸² Do konce semestru v období 2009/2010 je výkonným ředitelem Alliance Française Ostrava Xavier Lavry.

Schéma 2.1 – Organizační struktura Alliance Française Ostrava

Zdroj: *Alliance Française Ostrava*. 2010. Vlastní zpracování.

Přestože je AF poměrně malou organizací (5 stálých zaměstnanců, 10 lektorů, 11 členů výboru včetně prezidentky a viceprezidentky sdružení), na řízení se podílí více osob.⁸³ Největší část manažerské činnosti zastává výkonný ředitel AF, který spolu s prezidentkou sdružení vytváří návrh na organizaci, rozpočtování a průběh veškerých kulturních, vzdělávacích a pobytových aktivit Alliance Française Ostrava. Vypracovaný návrh na schůzi schvaluje výbor. Svým hlasováním rozhodne o přijetí nebo nutnosti dalších úprav. Pravomoc rozhodovat a odpovědnost za důsledky rozhodování se uplatňuje vůči kolektivu, jedná se proto o kolektivní rozhodování prostřednictvím hlasování ve prospěch většiny (Rektořík, 2007). Podle Druckera (1994) je činnost neziskových organizací z velké části založena na informacích. Měly by být organizovány tak, aby tok informací směřoval od výkonných pracovníků směrem nahoru, k vedoucím, a naopak.

Za účelem úspěšného fungování organizace je příhodné stanovení vize např. pomocí analýzy jejího vnitřního a vnějšího prostředí.⁸⁴ AF si stanovila vizi pokračovat v šíření francouzštiny a frankofonní kultury, podporovat kulturní diverzitu v místě svého působení. Existují jistá rizika,⁸⁵ která ohrožují organizaci, a proto by se na ně mělo v průběhu řídicího procesu pamatovat. Pro AF je to zejména nedostatek nebo snížení počtu sponzorů. Zda-li a s jakou pravděpodobností taková situace nastane, závisí na makroprostředí, mikroprostředí dárců a kvalitě vzájemných vztahů mezi nimi a AF.

⁸³ Řízení organizace znamená také pojetí managementu jako procesu, založeném na vykonávání typických úkolů jako plánování, organizování, personalistika, vedení a motivování lidí, kontrolování (Šimková, 2006, s. 38).

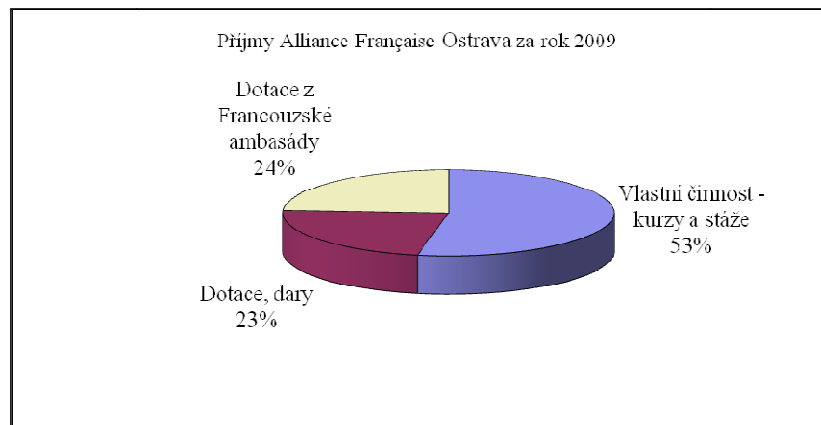
⁸⁴ Vize je jasná a konkrétní představa budoucího stavu organizace, musí být sdílena se všemi pracovníky např. *Chceme zvyšovat vzdělanost ve společnosti* (Rektořík, 2007, s. 34).

⁸⁵ Zde se jedná o tzv. pravou nejistotu, která není měřitelná. Riziko je nejistota, která se dá měřit (Šimková, 2006, s. 62).

2.1.5 Financování organizace

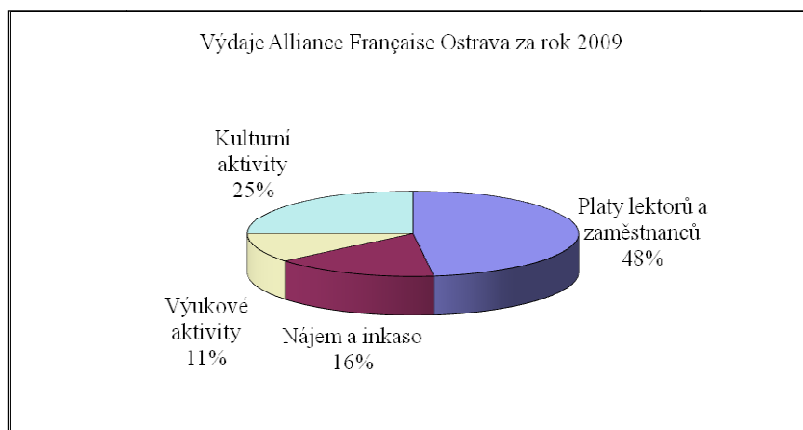
Většina občanských sdružení financuje svoji činnost zejména z příspěvků svých členů, sponzorů nebo také z doplňkového zdroje v podobě zisku z podnikání, který zákon 83/1990 Sb. o sdružování občanů nezakazuje (Jurajdová, Šelesovský, 2002).

Graf 2.2 – Příjmy Alliance Française Ostrava za rok 2009

Zdroj: *Alliance Française Ostrava*. Interní zápis ze schůze výboru 18. 1. 2010. Vlastní zpracování.

Graf 2.3 – Výdaje Alliance Française Ostrava za rok 2009

Zdroj: *Alliance Française Ostrava*. Interní zápis ze schůze výboru 18. 1. 2010. Vlastní zpracování.

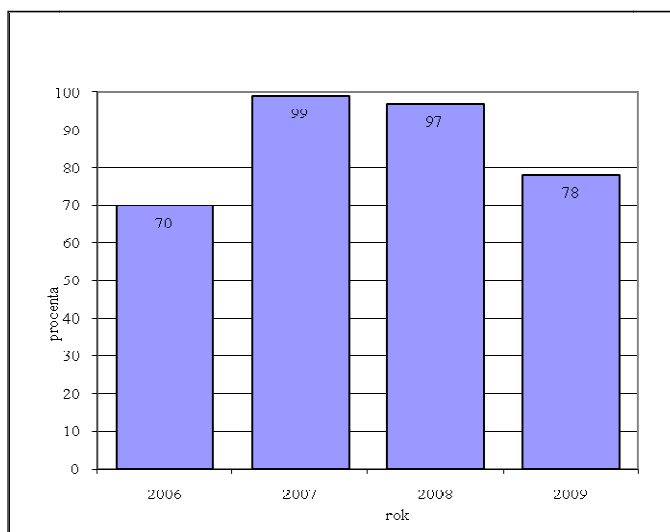
Financování neziskových organizací probíhá většinou na bázi vícezdrojového financování. Alliance Française Ostrava v tom netvoří výjimku. Podle přílohy č. 5 se celkový roční rozpočet organizace pohybuje okolo 160 tisíc eur (4 068 800 korun)⁸⁶. Větší polovina příjmů za rok 2009 (53 %) plyne z vlastní činnosti, hlavně kurzů a stáží. Subvence z Francouzské ambasády a suma sponzorských darů soukromých firem i dotací z veřejných rozpočtů se liší o 1 %. Graf 2.2 dokládá, že více než jedna pětina zdrojů⁸⁷ občanského

⁸⁶ Při kurzu 1 EUR = 25.430 CZK (Kurzy 26. 4. 2010 *Cnb.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-26]. Dostupný z WWW : <<http://www.cnb.cz/cs/index.html>>).

⁸⁷ Pro lepší představu se jedná asi o jeden zdroj z pěti.

sdužení pochází z Francouzské ambasády nebo dotací a darů (viz *graf 2.2*). Členové výboru AF do rozpočtu sdužení nepřispívají (viz *příloha č. 5*). Nejvyšší výdaje AF za rok 2009 byly na platy lektorů a zaměstnanců (48 %), následuje suma plynoucí na pořádání kulturních akcí pro členy AF i veřejnost (25 %). Finance spojené s výukou např. vybavení učeben (11 %) spolu s výdaji na nájem a inkaso (16 %) tvoří zbývající položky (viz *graf 2.3*). Rozpočet sdužení je vyrovnaný, tzn. příjmy se rovnají výdajům (viz *příloha č. 5*). V AF se setkáváme s pojmem finanční soběstačnost, což znamená, do jaké míry je organizace schopna financovat své aktivity ze zisku nezávisle na financích svých dárců. Finanční soběstačnost se odvíjí od hospodaření organizace a vnějších podmínek její existence. Za rok 2009 došlo ke zvýšení závislosti na externích zdrojích v porovnání s rokem 2008 o 19 %. Největší meziroční zvýšení nezávislosti za zkoumané období bylo zaznamenáno z roku 2006 na 2007 a dosáhlo 29 %. V roce 2007 byla za zkoumané období zaznamenána téměř stoprocentní soběstačnost (viz *graf 2.4*).

Graf 2.4 – Vývoj finanční soběstačnosti Alliance Française Ostrava 2006–2009

Zdroj: *Alliance Française Ostrava*. 2010. Zpracováno podle *přílohy č. 5*. Vlastní zpracování.

Neziskové organizace mohou a nemusí být financovány z veřejných rozpočtů. Základní vztahy ke SR stanovuje zákon 576/1990 Sb. o rozpočtových pravidlech republiky. Základem pro poskytování veškerých dotací je vyhlášení konkrétních programů a úkolů, na něž stát finančně přispívá. Tyto zásady neumožňují víceletou podporu, protože rozpočet je schvalován jednou za rok. Proto je lepší převést rozhodování o části objemu dotací na nižší články státní správy (Rektořík a kol. 2000).

Získávání prostředků, hledání zdrojů (hmotných i nehmotných) se v praxi nazývá fundraising. Fundraising bývá u neziskových organizací velmi propracovaný. Počet dárců AF

v roce 2009 zůstal stejný, ale příspěvky do rozpočtu se snížily (viz *příloha č. 5*). Příčiny AF spatřuje ve finanční krizi světové ekonomiky. Organizace v této souvislosti potřebuje především komunikovat s možnými dárci a rozšiřovat portfolio zdrojů financování např. využitím zázemí svého sídla v centru Ostravy nebo míst, kde pořádá kulturní akce (Slezskoostravský hrad, galerie Mlejn, klub Parník atd.). Ve Francouzské alianci se fundraisingu věnují členové výboru a výkonný ředitel. Nejběžnější techniky získávání financí pro AF představují dopisy firmám, návštěvy firemních dárců a dotace z kraje, okresu a města. Strategie získávání prostředků, kterými jsou oslovování firem, využívání osobních kontaktů a zaslání dopisů, sejevily AF v roce 2009 jako nejúspěšnější (viz *příloha č. 5*).

AF Ostrava má několik druhů partnerů. Mezi ty hlavní se řadí Dalkia, Ondeo, KB, Eiffage a Yves Rocher. Partnery mezi školskými zařízeními jsou Ostravská univerzita a 1st international school of Ostrava. Z kulturních institucí spolupracuje s IFP, Café au père tranquille, Českým rozhlasem Ostrava, francouzským rádiem France-inter a dalšími. Správními celky, které také řadí mezi své partnery, patří Moravskoslezský kraj, Statutární město Ostrava a Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz.⁸⁸

Neziskové organizace většinou nepřekypují penězi. Kromě získávání finančních prostředků, zaměřují také na jejich rozvoj. Vytváří si tak okruh svých příznivců, kteří organizaci podporují (Drucker, 1994).

Hospodaření organizace by se neobešlo bez účetní evidence výnosů a nákladů, aktiv a pasiv, toku finančních prostředků, zdanění příjmů, majetků a služeb. Účetnictví je vedeno podle zákona 563/91 Sb. a pokynů MF V/20531/92 (Šimková, 2006, Rektořík a kol., 2000). Alliance Française Ostrava poskytuje tyto služby její dlouholetý partner společnost Dalkia.

2.1.6 Marketing organizace

Podle Druckera (1994) se některé úspěšné neziskové instituce domnívaly, že marketing nepotřebují. Je pravda, že není dobré plýtvat omezenými zdroji tam, kde si nejste jisti, že dosáhnete žádoucích výsledků. Upozorňoval na marketingovou zodpovědnost – brát svého zákazníka vážně,⁸⁹ důkladnou znalost zákazníků a na chápání marketingu jako procesu segmentace, cílení a diferenciaci.

Lektoři také pracují v souladu s posláním organizace. Marketing se proto stává významnou součástí procesu řízení. Zaměřuje se hned v počátku především na identifikaci, předvídání a uspokojování potřeb, v našem případě, členů AF a veřejnosti. Marketing je

⁸⁸ Alliance Française Ostrava. *Alliancefrancaise.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=238&rubp=238>>.

⁸⁹ Marketingová zodpovědnost znamená neřkat si, my víme, co je pro vás dobré, ale je důležité znát hodnoty zákazníka a komunikovat s ním (Drucker, 1994).

základní přístup, jak činnost organizace pojmát a organizovat. V prostředí, ve kterém AF působí, existuje konkurence, což je možný argument pro realizaci marketingu. Samostatné marketingové oddělení, jako u většiny organizací podobného typu, chybí. To ale není překážka pro to, abychom se věnovali moderní teorii marketingu – marketingovému mixu. Marketingový mix, tzv. 4 P – tj. výrobku (product), ceny (price), místo (place), komunikace (promotion) se odvíjí od činnosti, na kterou se AF zaměřuje, a tou je služba. Není pouze jedna, proto v množném čísle.

2.1.6.1 Služby

První P (product), resp. služba je nehmatatelná, nevytváří žádné vlastnictví, současně vytvářena a spotřebována, poměrně nestálá a pomíjivá, protože ji pochopitelně, na rozdíl od produktu, nelze skladovat. AF nabízí dvě hlavní služby. První je pořadatelská a druhá se spojuje s výukou francouzštiny. Za produkt můžeme považovat organizaci AF, která „prodává“ svoji značku jako záruku určité úrovně, osoby jako jednotlivé vyučující francouzštiny, ale také například umělce vystupující na akcích pořádaných AF. Produkt, resp. služba může být pro svého příjemce zajímavá také myšlenkami a spojením s aktivitami, jakými jsou učení francouzštiny nebo vnímání kulturního zážitku. Podle Šedivého a Medlíkové (2009) záleží na aktuálním naladění, služby mohou měnit podobu a být závislé na lidech, kteří je zrovna poskytují, ale také na jejich příjemcích. Proto se provádí „zhmotnění“ v podobě materiálů při výuce, časopisu, ochutnávky atd. Poskytování vzdělání znamená transfer schopnosti pracovat s informacemi. Nejedná se pouze o předávání informací, ale také jejich osvojování, utřídování, procvičování a posílení schopnosti jejich využití v praxi. Alliance française, jako i jiné instituce např. základní umělecké školy, knihovny, nebo kulturní informační centra, spojuje vzdělání s kulturou. Svou činností chce příjemcům navodit kulturní, společenský zážitek a zábavu.

Alliance Française Ostrava nabízí kurzy francouzštiny všech úrovní, mezinárodně uznávané zkoušky DELF a DALF včetně přípravných kurzů, podrobné informace o kulturních akcích, jejichž je organizátorem nebo spoluorganizátorem (koncerty, výstavy, divadelní představení aj.), projekce francouzských filmů, zapůjčení francouzských knih, CD a DVD, časopisů, využití studovny s internetem, informace o Francii a frankofonních zemích.⁹⁰ Tab. 2.1 představuje ceny služeb, jednotlivých kurzů a atd., za které jsou poskytovány.

⁹⁰ Alliance Française Ostrava. *Alliancefrancaise.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=206&rubp=206>>.

Tab. 2.1 Služba a cena: Nabídka kurzů Alliance Française Ostrava

	Název kurzu	cena (Kč) za semestr/lekcí/pobyt	cena (Kč) za rok
1	Obecná francouzština běžný kurz (7 úrovní podle pokročilosti)	2 950	5 150
2	Obecná francouzština intenzivní kurz (3 úrovně pokročilosti)	5 300	9 000
3	Obecná francouzština (výuka v Opavě, 3 úrovně pokročilosti)	3 250	5 850
4	Kurz konverzace (jednoduchá, pokročilá, konverzace gramatika)	2 350	4 100
5	Kurz konverzace gramatika (výuka v Opavě)	2 650	4 800
6	Přípravný kurz na zkoušky DELF A1-A2	1 175	–
7	Přípravný kurz na zkoušky DELF B1, B2, C1-C2	2 350	4 100
8	Kurz Junior 1, 2, +	1 950	3 500
9	Francouzská kultura: Regiony Francie	2 350	4 100
10	Francouzská kultura: Kuchyně	500	–
11	Francouzská kultura: Africké tance	400	–
12	Individuální kurz	358	–
13	Letní stáž v Beskydech	7 950	–
14	Zimní stáž v Alpách	14 450	–
15	Vstup do knihovny pro veřejnost	170	300
16	Vstup do knihovny pro studenty, učitele, důchodce	170	200
17	Vstup do knihovny členové Alliance Française	zdarma	zdarma
Průměrná cena kurzu za semestr		2703	
Průměrná cena kurzu za rok			5075

Zdroj: Alliance Française Ostrava. 2010. Vlastní zpracování.

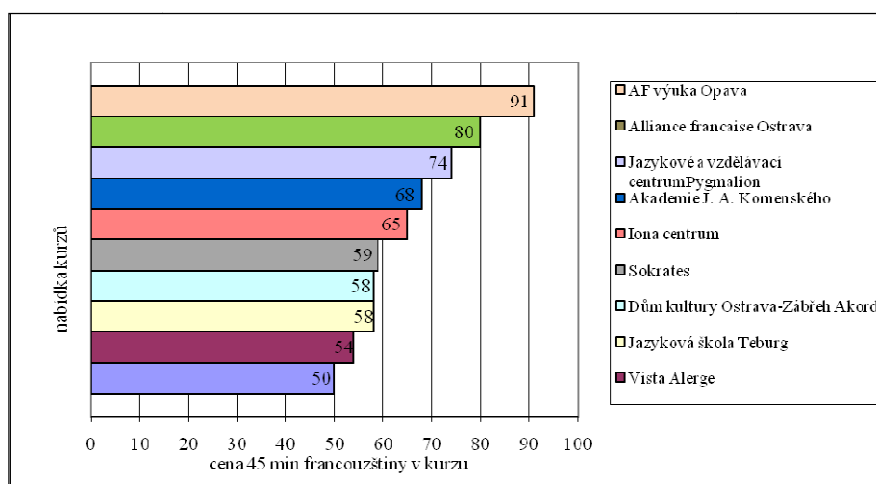
2.1.6.2 Cena služeb

Druhé P (price) označuje cenu. Jedná se o subjektivně vnímanou hodnotu služeb. Zpravidla bývá vyšší než cena, kterou je její příjemce ochoten za službu zaplatit. Podle Tab. 2.1 je průměrná cena za kurzy 1–9 na půl roku (jeden semestr) vyšší⁹¹ než cena stejných kurzů na rok. O cenách rozhoduje výbor AF. Graf. 2.5 srovnáním cen kurzů francouzštiny ukazuje cenovou škálu nabídky kurzů. Rozdíl v ceně za 45 min může být až 41 Kč. Nejdražší jsou kurzy Alliance Française Ostrava, jejichž výuka probíhá v Opavě (91 Kč za hodinu). Nejlevnější kurzy poskytuje ostravská společnost Euro Speak (50 Kč za hodinu). Podle tab. 2.1 kurzy AF 15–17 vychází zvláště z demografického segmentování na základě věku (student, učitel, důchodce).⁹² Přístup do knihovny je pro vybranou skupinu zdarma. Velkou většinu kulturních akcí, jak dokládá propagační leták (viz příloha č. 7), nabízí AF zdarma pro své členy i veřejnost.

⁹¹ $5075 \div 2 = 2538$ Kč za dva semestry placeno najednou na začátku roku v porovnání s 2703 Kč za semestr placeno dvakrát na začátku každého semestru. Jedná se o množstevní slevu.

⁹² Při tržní segmentaci se rozeznávají jednotlivá segmentační kritéria, mezi ně patří geografické, demografické, socioekonomické, psychografické atd. (Rektořík a kol., 2007, s. 87).

Graf 2.5 – Srovnání cen vybraných kurzů francouzštiny pro veřejnost v Ostravě a okolí

Zdroj: Zpracováno podle tabulky z přílohy č. 6. Vlastní zpracování.

2.1.6.3 Místo

Třetí P (place) znamená místo, kde jsou služby přímo poskytovány. Místa využívání služeb příjemcem je propojeno se sídlem Alliance Française, kterým je Ostrava, ulice Na Hradbách (viz *obr. 2.1*). Nachází se zde také recepce, knihovna, kavárna, kuchyňka a učebny. V případě pořádání různých kulturních akcí např. výstav, koncertů, soutěží, přednášek aj. jsou služby AF „přesunuty a poskytovány“ na tomto místě. Dalším místem přímé distribuce služeb je domácí prostředí příjemce (při soukromé výuce) nebo opavské učebny. Novou službu představuje Bibliomedia, která nabízí sdílení informací přes internetovou síť.⁹³

Obr. 2.1 – Sídlo Alliance Française Ostrava, Na Hradbách 12

Zdroj: Alliance Française Ostrava. 2010.

2.1.6.4 Komunikace

Čtvrté P (promotion) propagace zahrnuje komunikaci o službě se současnými i potenciálními zákazníky s cílem podněcování k projevení zájmu o služby (Rektořík a kol. 2007). Zahrnuje reklamu, podporu prodeje, osobní prodej, přímý marketing, public relations a publicitu (Šimková, 2006). Je mnohem účinnější, když se organizace zaměří na zákazníka než poskytovanou službu (Šedivý a Medlíková, 2009). Letáky jsou běžným prostředkem reklamní

⁹³ Alliance Française Ostrava. *Alliancefrancaise.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-26]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=226&rubp=226>>.

propagace AF (viz příloha č. 7 a 8). Objevují se v nich prvky persvaze v podobě barevné grafiky (pozornost upoutá červená barva přední strany, písmo) a fotografií. Nechybí logo AF a jejich partnerů. Podpora prodeje služby v případě AF není totožná s podporou prodeje, jak ji definuje Šimková. Když AF pořádá soutěže nebo přednášky, organizuje dny otevřených dveří, nabízí ochutnávky, dělá to v rámci své činnosti. Propaguje tak své „jméno“ a vytváří preference potenciálních zákazníků prostřednictvím prezentace svých hodnot. Osobní prodej služby v praxi znamená prezentaci informací a službě v rozhovoru s potenciálními zájemci o ni např. při zápisu studenta do kurzu nebo při prezentaci činnosti ve školách. Přímý marketing je častým komunikačním prostředkem AF. Svě členy informuje o novinkách, kurzech, přednáškách, výstavách, soutěžích, stážích apod. prostřednictvím e-mailu i několikrát týdně. Stejně postupuje prostřednictvím svého účtu na společenském internetovém systému Facebook, který je oblíbený zejména u mladé generace.

K těmto čtyřem charakteristikám se do marketingu služeb řadí také páté P (people) lidé, jejich kvalifikace jako poskytovatele služby, psychické i fyzické vlastnosti, schopnost komunikace a nabízení služeb (Šimková, 2006). Účelem marketingového mixu je vytvoření pozice na trhu, tzv. positioningu. Současní i potenciální příjemci služeb AF by díky němu měli vnímat poskytovanou službu jako jedinečnou.

2.1.6.5 *Identita a design*

Publicita a vztahy s veřejností jako součást komunikačního marketingového mixu je postavena na důvěryhodnosti instituce. Cílovými skupinami PR⁹⁴ Alliance française jsou jako u jiných neziskových organizací vnitřní veřejnost, vnější veřejnost, donátoři, legislativci a média. Základem pro budování vztahů s veřejností je identita a design organizace. Podle Šedivého a Medlíkové (2009) tak dochází k vytváření prostředí nakloněnému donátorství, což je předstupeň fundraisingu. Tzv. identitou AF se myslí její zjevné i skryté vlastnosti, sebevědomí nebo kultura.⁹⁵ AF je jedinou organizací svého druhu v Moravskoslezském regionu, její činnost směřuje několika směry (od výuky jazyka po pořádání kulturních akcí), může čerpat z napojení na síť aliancí i dlouholeté tradice. Tzv. designem se označuje symbolika AF. Součástí je logo, společné pro celou síť aliancí po celém světě (viz příloha č. 7 a 8), a tištěné materiály (plakáty, letáky, samolepky, brožury)⁹⁶. Řadí se k nim také časopis Ostravagance s periodicitou větší než dvě čísla za rok publikovaný na internetových stránkách

⁹⁴ PR je běžně používaný výraz pro public relations, česky veřejné vztahy.

⁹⁵ Kultura ve významu podniková, kultura uvnitř organizace. Jedná se o všeobecně sdílený a přijatý souhrn významů a vzorů určující chování zaměstnanců (Rektořík a kol., 2007, s. 109)

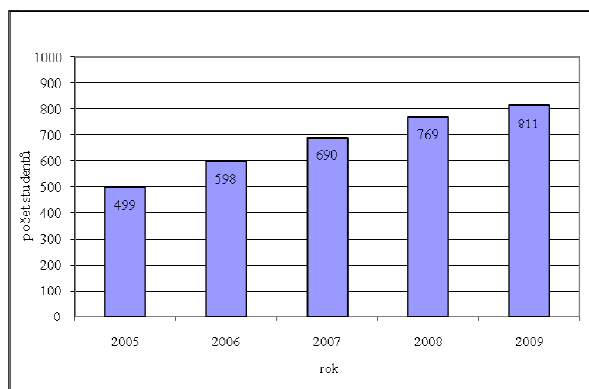
⁹⁶ Tyto tiskoviny upozorňují na jednorázové akce, nabídky kurzů, zkoušek z francouzštiny DELF a DALF atd.

AF.⁹⁷ Protože se zájem o dvojjazyčné internetové stránky instituce u členů a veřejnosti zvyšuje (viz příloha č. 4), v budoucnu se očekává jejich inovace. Někteří internetové stránky považují za podrobnou vizitku a výkladní skříň organizace pro vlastní prezentaci, nabídku služeb, informace (Šedivý, Medlíková, 2009).

2.1.6.6 Tržní segmentace

Marketing je orientován na zákazníka, a proto je jednou ze základních otázek v organizaci, na který okruh zákazníků se zaměřit. Říká se tomu tržní segmentace. AF se orientuje na širokou veřejnost. Navštěvují ji lidé téměř všech věkových kategorií – od dětí až po důchodce.⁹⁸ Aktivní přístup lidí k instituci je důležitý. Graf 2.6 dokládá vývoj počtu studentů Alliance Française Ostrava, kteří navštěvují kurzy francouzštiny v rámci této instituce. Ten za měřené období (2005–2009) vykazuje trvalý meziroční růst. AF měla roku 2009 o 312 zapsaných účastníků na kurzech více než roku 2005. Nejmenší meziroční nárůst počtu studentů byl zaznamenán z roku 2008 na rok 2009 o 42 lidí, naopak největší byl zjištěn z roku 2005 na 2006 o 99 lidí.

Graf 2.6 – Vývoj počtu studentů Alliance Française Ostrava 2005–2009

Zdroj: Alliance Française Ostrava. 2010. Zpracováno podle Přílohy č. 6. Vlastní zpracování.

Podstatou efektivní činnosti AF je také shromažďování informací o zákazníkovi vedením databáze studentů.⁹⁹ Každá organizace má svoje know-how: srozumitelné poslání, efektivní organizační strukturu, plánuje, má vícezdrojové financování a fundraisery, transparentní vnitřní procesy a pravidla, rozvíjí kulturu uvnitř sebe, je vidět a slyšet, zajímá se o budoucnost a je schopna odhadnout změny (Šedivý a Medlíková, 2009). AF se neomezuje pouze na poskytování služeb. Snaží se, aby konečný uživatel jejích služeb nebyl pouhým

⁹⁷ Alliance Française Ostrava. *Alliancefrancaise.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-31]. Dostupný z WWW : <http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=235>.

⁹⁸ Tržní segmentaci AF neprovádí, v průběhu svého působení si vytváří a inovuje různé přístupy, jak oslovovat jednotlivé věkové skupiny návštěvníků, členů a veřejnosti.

⁹⁹ Veškeré shromažďování informací se v marketingu označuje jako marketingový výzkum, pomocí kterého se dospěje k vytvoření marketingového informačního systému (Rektořík a kol., 2007).

uživatелеm, ale aktivním spolupracovníkem tím, že přijímá své studenty automaticky za své členy nebo aktivně hledá dobrovolníky na akce, které pořádá.¹⁰⁰ Cílem služby je podle Druckera (1994) změnit lidskou bytost, nejen mít dobrý úmysl. Nestačí, aby neziskové organizace uspokojovaly potřebu, ty skutečně efektivní vytvářejí poptávku např. přímým marketingem: seznamováním žáků ve školách, kde se francouzština nevyučuje, s posláním, současnou nabídkou kurzů, aktivitami AF. Některé organizace publikují výroční zprávu, jež může být dalším propagačním prostředkem pro komunikaci s veřejností a zároveň součástí symboliky organizace.¹⁰¹

¹⁰⁰ V žurnalistické části o přijímání dobrovolníků AF informuje např. zpráva v kapitole 3.3.

¹⁰¹ Alliance Française Ostrava v minulých letech výroční ani finanční zprávu nesestavovala.

3 Využití řešené problematiky v médiích

Následující kapitola je věnována způsobům, jejichž prostřednictvím by Francouzská aliance v Ostravě mohla prezentovat své aktivity v médiích, a tak si vytvářet své místo v povědomí veřejnosti. Rozhovor s ostravskou osobností, která stojí v čele výboru jediné francouzské aliance v Moravskoslezském kraji MUDr., Zdenou Typovskou je předmětem *kapitoly 3.1*. Mohl by se proto objevit v tištěných (i elektronických) médiích regionálního charakteru, např. Sedmička nebo Moravskoslezském deníku. Druhý žurnalistický útvar (viz *kapitola 3.2*) představuje článek a zároveň konkrétní ukázkou z činnosti občanského sdružení, protože referuje o průběhu pěvecké soutěže pořádané Alliance Française Ostrava. Součástí článku je anketa. Také by se mohl objevit v regionálních tištěných médiích nebo na internetu. Porovnání rozdílů v tištěných a rozhlasových médiích umožňuje zpracování tohoto tématu do rozhlasové montáže, která by se mohla stát součástí vysílacího programu např. Českého rozhlasu Ostrava (audio nahrávka na CD). Obsahem *kapitoly 3.3* je zpráva pro tištěné nebo internetové periodikum, která v tomto případě má funkci především informační a snaží se svým titulkem upoutat pozornost co největšího počtu čtenářů.

3.1 Životní dráha Zdeny Typovské: od anesteziologie k šéfování Alliance Française Ostrava

Kdo je Zdena Typovská? Narodila se 12. srpna roku 1931 v Ostravě. Studovala v Olomouci, aby se stala lékařkou. Působila v 80. letech v Tunisku, Bizertě. Po sametové revoluci se do Česka vrátila a roku 1991 v Ostravě založila Alliance française. Od té doby je prezidentkou této ostravské organizace. V červnu 2009 jí byl francouzským prezidentem udělen Řád za zásluhy (Ordre national du Mérite) jako poděkování za dlouholetou činnost ve prospěch francouzsko-českých vztahů. Ráda cestuje – projela celou Evropu, naposledy navštívila Austrálii, Nový Zéland a Portugalsko. Jejím snem je, aby v Ostravě vzniklo česko-francouzského gymnázium.

Prozrad'te mi, co vás přimělo učit se francouzsky?

K francouzštině jsem se dostala prostřednictvím své profesorky na gymnáziu, v tercii jsem se začala učit francouzsky. Poutavě nám povídala o Francii, její literatuře, hudbě a umění, o rozdílných krajích Francie. Dokázala ve mně vzbudit oblibu k jazyku. A zavedla nás do původní aliance v Ostravě. Během druhé světové války a po ní

Obr. 3.1– Zdena Typovská
Zdroj: *Sedmicka.cz*. 2010.
Upraveno.

existovala v Ostravě francouzská aliance, která byla zrušena s nástupem komunismu v roce 48 jako ostatně všechny ostatní aliance.

Zdena Typovská: *Mnohé z akcí, které v alianci pořádáme, jsou zdarma. Chceme kulturu dopřát všem. I těm, kteří na tom zrovna nejsou finančně nejlépe.*

Tato zkušenost z dětství vás vedla k založení aliance v Ostravě?

Když jsem se vrátila s Tuniska, ještě jsem rok pracovala jako anestezioložka na rychlé lékařské službě. To znamenalo ve dne v noci vyjíždět za jakéhokoliv počasí do terénu. V důchodu jsem najednou zjistila, že nemám co dělat s časem. Udělala jsem si proto státnici z francouzštiny a kurz pro průvodce. Napadlo mě, že bych se mohla vrátit k tomu, co v Ostravě kdysi existovalo. Francouzské alianci. Podařilo se mi najít několik podobných nadšenců, napsali jsme na Francouzskou ambasádu do Prahy, na asociaci aliancí, po návštěvě kulturního rady a svolení tehdejšího primátora došlo 9. prosince 1991 k jejímu založení.

Potřebovala jste získat určitou odbornost pro svou novou práci? Jste povoláním lékařka.

S vedením aliance to nemá vůbec nic společného, přiznávám. Jedině snad to, že jsem byla přednosta oddělení a měla pod sebou několik lidí. Získala jsem zkušenosti s vedoucí pozicí. A také jsem narozena ve znamení lva (smích). Chtěla jsem zkusit něco úplně jiného. K tomu, co dělám v alianci, nemám absolutně žádnou teoretickou přípravu. Všechno se totiž dělalo za chodu a každý dělal to, co zrovna mohl a uměl.

Kdo byl u počátků vašeho projektu, bez koho byste se neobešla?

Pomohla mi paní profesorka Pavlínková z Matičního gymnázia, která je dodnes členkou výboru aliance a učí v našich kurzech. Pak Věra Janáčková, ta se mnou obětavě zařizovala spoustu záležitostí. Třeba jsme neměli kde sídlit. Zpočátku jsme si půjčovali místnost a v ní měli bedny knihami, které jsme jen jednou týdně vybalovali na lavice. Lidé pak chodili a půjčovali si je. Nepořádali jsme tehdy ještě žádné kurzy... Nyní sídlíme v třípatrové budově s pěti sty čtverečními metry.

Předchází vás vaše pověst, vy nejste jen osobností aliance, ale také manažerkou a prezidentkou. Do jaké míry?

Připravuji spolu s ředitelem a jeho asistentkou veškeré kulturní programy. Svůj návrh s propočty předložím výboru. Pokud výbor odsouhlasí, začne se na tom pracovat a akce se rozjede.

Kdo dnes alianci v Ostravě navštěvuje, pro koho tu jste především?

Chodí k nám hlavně studenti na kurzy francouzštiny, takže převážně mladí lidé a je jich kolem čtyř set. Každý z nich je automaticky členem Alliance Française. Někteří lidé ale kurzy nenavštěvují, ale chodí k nám do knihovny nebo se účastní akcí.

Co lidi kromě kurzů francouzštiny motivuje a alianci navštíví?

Ti, kteří už francouzsky umí, nebo už to nepotřebují pro své povolání, k nám chodí a pěstují francouzštinu jako koníčka. Dozví se u nás, co se děje ve frankofonní oblasti. Půjčují si časopisy a zajímají se o knížky nebo CD. U mladých je to také otázka rodičů, kteří chtějí, aby se jejich děti učily francouzsky. Pokud jsou starší, tak je motivují i existenční důvody. Je totiž jasné, že znalost angličtiny nestačí k tomu, aby sehnali dobré místo. A čím víc umí cizích jazyků, tím lépe.

Co je pro francouzskou alianci důležité a bez čeho by se neobešla?

Pro nás je nejpodstatnější napojení na francouzské ministerstvo zahraničí prostřednictvím Francouzské ambasády. To nám dává nárok na to, abychom vůbec existovali, i když jsme vlastně českou organizací. Metodologicky i finančně jsme závislí na našem francouzském partnerovi.

Aliance si klade za cíl šířit francouzštinu a frankofonní kulturu, k naplňování svého poslání potřebuje pevné ekonomické základy.

Naší snahou je dosáhnout finanční soběstačnosti, tudíž vyjít s tím, co si vyděláme na kurzech. Na kultuře se vydělávat nedá. Do jisté míry nám pomáhá Francouzské ministerstvo zahraničí, které nám každoročně posílá dotaci na fungování Alliance. Rok od roku se bohužel ztenčuje.

Myslíte si, že je to důsledek finanční krize?

Nevím, jestli je to zaviněno krizí. Možná je to tím, že když jsme v EU, vzbuzujeme pocit, že jsme za vodou a není to třeba. Nebýt našich sponzorů, nemohli bychom existovat.

Máte nějaké sny spojené nejen s vaší prací?

Pokud jde o „frankofonní“ sny, tak bych si přála založení Česko-francouzského gymnázia v Ostravě. Myslím, že by si jej Ostrava opravdu zasloužila. Moje osobní přání je, protože ráda cestuju, podívat se do francouzských apartmánů nebo regionů Guadeloupe nebo Martinik.

3.2 Francouzská aliance pro všechny – nejen pro frankofily

Březnové období a frankofonní kultura patří k sobě. V celém světě vsadilo na různorodost. Čtvrtý týden měsíce ho pod názvem Dny frankofonie nejen pro své členy, ale i pro širokou veřejnost pořádala také Alliance Française Ostrava. Součástí bylo například promítání dokumentárních filmů Jeana Rouche, setkání s kulturním aktivistou a spisovatelem Koulsym Lamkem, výstava Mobilní Petra mobilem, den otevřených dveří v Alliance Française, koncert bretaňské skupiny Tryo Enora i Regionální soutěž ve zpěvu frankofonních písní.

Francouzská aliance v Ostravě tak získává na popularitě. Svědčí o tom mimo jiné zájem lidí o akce, které pořádá. Dny Frankofonie se uskutečnily už poosmnácté. Jejich součástí byla tradiční regionální pěvecká soutěž. Podle Xaviera Lavry, ředitele ostravské pobočky aliance, je výuka francouzštiny prostřednictvím písniček velmi atraktivní. *„Soutěž ve zpěvu frankofonních písní se zdá být dobrým způsobem, jak podpořit francouzštinu a frankofonní kulturu. Zpívání mají lidé rádi odjakživa, a tak je určitým způsobem sdružuje. Myslím si, že francouzské písničky jsou příjemný prostředek, jak se učit cizí jazyk a zároveň se pobavit. Přihlásilo se nám hodně soutěžících ze škol,“* vysvětluje.

Nájem prostor, ceny pro výherce a pořadatelské služby - na to všechno je zapotřebí peněz. Odkud je nezisková organizace Francouzská aliance v Ostravě získala? *„Každý rok žádáme o dotaci z úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Další část peněz získáváme z Francouzské ambasády v Praze a Francouzského institutu. A pak jsou tu soukromí sponzoři, kteří nám dávají ceny pro výherce,“* odpovídá Lavry.

Na regionální soutěži ve zpěvu frankofonních písní letos změřilo svůj talent více než sto padesát mladých lidí. Amatéri i profesionálové – někteří s vlastním hudebním doprovodem a nástroji, soutěžili ve třech kategoriích: jednotlivci před maturitou, po maturitě a skupiny. Pětičlenná porota hodnotila výkon více než padesáti soutěžících. Zazněly písně známých nejen francouzských šansoniérů, ale také autorů z dalších frankofonních zemí světa.

Anketa: Jakou skladbu jste si vybrali a jak jste se cítili těsně po svém vystoupení?

Myslíte si, že máte šanci na výhru?

Petr, 17 let

Budeme hrát vlastní tvorbu. Píseň se jmenuje Pseudoclaire, takový hard-rock-funk, který je původně napsaný v češtině a klávesistka ho přeložila do francouzštiny. Tak to chceme zkusit.

Tomáš, 17 let

Písničku jsme si vybrali, protože se nám líbila, na tom asi není nic divného. Bylo to něco hodně jiného, než tady zaznělo. Kapela se jmenuje Bebe Brune a písnička Dis-moi. Myslím si, že nemáme velkou šanci s ní zvítězit.

Katěřina, 16 let

Vybrala jsem si J'en ai marre od Alizée, protože mám její písničku moc ráda. Alizée se mi zdá nejveselejší a její hudba je velmi rytmická. Věřím si, ale pochybuju, že vyhraju. Všichni soutěžící byli moc dobří. A porota má opravdu těžký výběr.

Dana, 17 let

Vzala jsem jednu písničku, kterou už jsem zpívala dřív. Vybrala jsem si L'hymne de l'amour od Edith Piaf. Pan porotce mi řekl, že by to s klavírem bylo lepší. Neznám vkus porotců, takže jsem připravena na cokoliv. Ale nedělám si příliš velké naděje, že bych musela vyhrát.

„Porota se skládala z českých zástupců, francouzské zpěvačky a jeden porotce byl z Francouzské ambasády,“ přibližuje obsazení předseda pětice hodnotících a místostarosta městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz Tomáš Kuřec. *„Jsem už v porotě po čtvrté a francouzsky neumím. Česká strana tak brala v úvahu zejména zpěv a přednes, Francouzi k tomu přidali hodnocení správné výslovnosti ve francouzštině,“* dodává. Další úhel pohledu přináší porotkyně a učitelka zpěvu z Janáčkovy konzervatoře Šárka Foltová: *„Samozřejmě nejdůležitější byl zpěv, dále výběr písně a hlavně to, jak účinkujícímu sedla. Důležité také bylo, jestli zpěvačka rozuměla obsahu písně, protože jediné tak píseň působí jako celek,“* vysvětluje.

Odvaha vystoupit na jevišti a předvést se vším všudy svoji písničku, si u některých zasloužila nejen ocenění poroty, ale hlavně nadšeného publika. Svou roli při výběru vítěze sehrálo i obecenstvo, udělovalo letos poprvé Cenu publika. Není asi překvapením, že názor lidí v sále se s porotou vždy neshodoval, ale konečného verdiktu se dočkali všichni.

Soutěžili i nejmenší – žáci druhé třídy Monty School z Ostravy Poruby. Ztvárnili

Obr. 3.2 – Nejmenší soutěžící na pódiu v ostravském klubu Parník Zdroj: Alliance Française©

dětskou píseň Jean petit qui dance a získali tak Speciální dětskou cenu Prix spécial pour les enfants.

V kole před maturitou vyhrála Markéta Pyšková z Gymnázia a Jazykové školy s právem státní zkoušky Zlín. *„Vybrala jsem si písničku Un homme et une femme pro její výjimečnost. Myslela jsem si, že ji nikdo mít nebude. A podařilo se*

mi s ní vyhrát,“ svěřuje svůj klíč k získání prvního místa. K vítězství po maturitě se prozpívala Hana Ondrušová z Vysoké školy báňské v Ostravě. Svůj úspěch komentuje slovy: „Zvolila jsem skladbu *Ne me quittez pas* od Jacquese Brele. Je velice těžká, ale tím, že jsem na ni dělala dlouho, hodně jsem se naučila,“ říká. V kategorii skupin zvítězilo pět zpěváků a tři hudebníci Matičního gymnázia v Ostravě, mluvčí skupiny kroutí hlavou: „Nevím, jak se nám to povedlo. Měl jsem dneska docela špatný den – praskla mi struna a tak dále. Ale nějak se to urovnalo a začalo se dařit. Teď cítím vítězoslavnost, pohodu a odlehčení,“ hodnotí své dojmy.

Anketa: Jak jste se o soutěži pořádané Alliance Française Ostrava dozvěděli?

Kateřina, 16 let

Alliance jsem poznala až díky této soutěži, o které mi pověděla učitelka francouzštiny na našem gymnáziu.

Dana, 17 let

Nevěděla jsem, že je Alliance française v Ostravě. V Olomouci máme francouzské centrum, kam občas chodím. Taky když jsou nějaké festivaly, například francouzského filmu, tak vždycky na nějaký jdu, mám to moc ráda.

Anežka, 18 let

Mám to jako takovou tradici přijít na tuto soutěž, Alliance française znám. Poprvé jsem se do soutěže přihlásila na výzvu učitelky francouzštiny. Hodně jsem trénovala a jsem tím tak nadšená, že soutěžím každý rok.

Soutěže, hry a učení – to je trojice činností, kterými se Francouzská aliance v Ostravě snaží získávat nové příznivce. „Minulý rok to byla soutěž fotografií, která byla otevřena všem. V listopadu jsme pořádali vědomostní kvíz rádia France Inter - Hru o tisíc euro, které si denně naladí více než milión posluchačů. Letos je to soutěž v gastronomii a nese název *Co mi připomíná Francii*. Tato akce je přístupná všem – zejména těm, kteří neumí francouzsky. Jednou za tři až čtyři měsíce se snažíme o organizaci akcí tohoto typu,“ přibližuje další aktivity Xavier Lavry, ředitel ostravské pobočky.

„Francouzská aliance je především české sdružení. Cílem je samozřejmě podpora francouzštiny, ale také umožňovat setkání české a francouzské i frankofonní kultury,“ zdůrazňuje po soutěži Lavry. Den s frankofonními písněmi zakončila bretaňská kapela Tryo Enora. Občanské sdružení Alliance Française Ostrava tak do své pomyslné kroniky zapsala další událost, která přispěla k popularizaci francouzštiny. Pokračovat bude pochopitelně i nadále – v kurzech výuky jazyka nebo i kulinařských specialit a jejich přípravy, v pobytech s intenzivní výukou francouzštiny a dalších kulturních akcích. Xavier Lavry ale podotýká, že Alliance tady není jen pro frankofily: „Snažíme se hlavně o to, abychom svou činností zaujali co nejvíc lidí z celého Moravskoslezského regionu,“ říká.

3.3 Moravskoslezská metropole ožije francouzskou literaturou

Jeden z největších literárních festivalů v České republice Měsíc autorského čtení proběhne v červenci poprvé v Ostravě. V rámci projektu Ostrava 2015 chce letošní ročník návštěvníky zaujmout francouzskou literární tvorbou. Stará Aréna v ostravském centru uvítá 62 českých a francouzských autorů. Na projektu se podílí také Alliance Française Ostrava, studenti a více než padesátka dobrovolníků. Prezidentka ostravské pobočky aliance Zdena Typovská říká, že porozumět francouzským umělcům nebude problém. *„Jde o úplnou novinku, pro nás možná trochu riskantní, jestli se setká s úspěchem. Přesto doufám, že návštěvnost prvního ročníku festivalu Měsíc autorského čtení v Ostravě bude velká. Lákadlem je také český překlad,“* dodává. Letní měsíc s četbou vyplní české i zahraniční osobnosti jako Antoine Volodine, Eric Faye, Ivan Martin Jirous nebo Michal Vieweg a spousta dalších osobností.

Závěr

Přestože česká společnost není natolik multikulturní jako v jiných zemích, nežije u nás mnoho lidí z Afriky ani ostatních kontinentů, možnost cestovat a svobodný přístup k informacím nabízí konfrontaci všech světových kultur, mezi nimi též prolínání té české a francouzské.

Pro 500 milionů lidí EU je nejpoužívanějším jazykem angličtina. Zájem o studium francouzštiny v Ostravě přesto rok od roku roste. Znalost cizích jazyků v dnešní době usnadňuje práci, studium, cestování, umožňuje mezikulturní komunikaci a podporuje ekonomiku.

Protože studium vlivu francouzské kultury na českou je velmi obsáhlé a složité, stanovila jsem si pro svou práci menší cíl a zaměřila se na dílčí téma. První kapitola přiblížila historický vývoj česko-francouzských vztahů v oblasti vzdělání a kultury, čímž nastínila příčiny a souvislosti vzniku francouzských aliancí v ČR. Druhá kapitola bakalářské práce se zabývala popisem hlavních atributů české organizace založené na francouzsko-českých vztazích, a tím objasnila fungování občanského sdružení Francouzská aliance v Ostravě, Alliance Française Ostrava, o.s.

Organizace se v českém prostředí potýká se stejnými riziky jako podniky prvního ziskového sektoru ekonomiky. Řadí se sice mezi neziskové organizace, ale své finanční zdroje čerpá také od soukromých firem, z jejichž zisku je získává. Hospodářská situace ve Francii ovlivňuje přísun dotací z Francouzské ambasády. Na její vlastní činnost má vliv ochota domácností utrácet a investovat do vzdělání a volného času.

Média také významným způsobem napomáhají mezikulturnímu dialogu, kupříkladu anoncemi i články probouzí zájem lidí o akce pořádané Alliance Française Ostrava. V žurnalistické části jsem se proto zaměřila zejména na možné způsoby prezentace aktivit ostravské aliance v médiích.

Bakalářskou práci je možné dále rozšířit. Studium by se mohlo ubírat směrem např. porovnání fungování české a francouzské instituce ve společensko-kulturním prostředí obou zemí. Dále se lze zaměřit na zkoumání ekonomických, politických a sociálních faktorů vedoucích ke vzniku jiných než frankofonních spolků na našem území. Je možné se zabývat tvorbou výroční zprávy AF, vylepšením internetových stránek francouzské aliance s větší orientací na média (např. krátké zpravodajství o aktuálním dění), členy organizace a sponzory.

Seznam použité literatury

Monografie

BAČUVČÍK, R. *Marketing neziskového sektoru*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2006. 156 s. ISBN 80-7318-436-2.

BROUČEK, S. *Češi v prostředí francouzské společnosti 1862-1918*. 1. vyd. Praha : Etnologický ústav AV ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a nakladatelstvím Nová tiskárna v Pelhřimově, 2007. 187 s. ISBN 978-80-85010-99-2.

DRUCKER, P. *Řízení neziskových organizací : praxe a principy*. 1. vyd. Praha : Management Press, 1994. 184 s. ISBN 80-85603-38-1.

DRUCKER, P. *Fungující společnost*. 1. vyd. Praha : Management Press, 2004. 242 s. ISBN 80-7261-098-8.

FOJTÍKOVÁ, L. *Zahraničně obchodní politika ČR : Historie a současnost (1945–2008)*. Praha : C.H. Beck, 2009. 246 s. 978-80-7400-128-4

HNILICA, J. *Francouzský institut v Praze 1920-1951 : mezi vzděláním a propagandou*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2009. 237 s. ISBN 978-80-246-1663-6.

HOLEŠ, J. a KADLEC, J. *Francouzština v Evropě*. 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 204 s. ISBN 80-244-1049-4.

JURAJDOVÁ, H.; ŠELESOVSKÝ, J. a kol. *Účetnictví, daně a financování územních samosprávných celků a organizací neziskového sektoru*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2002. 136 s. ISBN 80-210-3002-X.

Larousse de Poche : Dictionnaire des nomes communs des nomes propres précis de grammaire. Diffusion Larousse, 1993. 848 s. ISBN 2-03-320106-6.

RAKUŠANOVÁ, P. *Povaha občanské společnosti v České republice v kontextu střední Evropy*. 1. vyd. Praha : Sociologický ústav AV ČR, 2007. 140 s. ISBN 978-80-7330-122-4.

REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha : Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

REKTOŘÍK, J. a kol. *Neziskové organizace v ČR, SR a Rakousku*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2000. 199 s. ISBN 80-210-2259-0.

REY-DEBOVE. *Le Robert et Cle International : Dictionnaire du français*. Dictionnaires Le Robert, 1999. 1232 s. ISBN 2-85 036-447-9.

REZNIKOW, S. *Frankofilství a česká identita*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2008. 561 s. ISBN 978-80-246-1437-3.

ŠEDIVÝ, M. a MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vyd. Praha : Grada, 2009. 154 s. ISBN 978-80-247-2707-3.

ŠIMKOVÁ, E. *Management a marketing v praxi neziskových organizací*. 4. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2009. 173 s. ISBN 978-80-7435-012-2.

TIGRID, P. *Politická emigrace v atomovém věku*. 1. vyd. Praha : Prostor, 1990. 137 s. ISBN 80-85190-00-1.

Tištěná periodika

Annuaire 2009. France Édition. B. P. 419.

MARES, A., TEINHARDT, M. Avantgardy a kulturní politika. *Thema*, 1996, roč. 1, č. 1, s. 67–73.

DELVAUX, N. *Program(me) Institut Francais de Prague*. Praha : Belavenir, 2010.

Elektronické zdroje

Alliancefrancaise.cz. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW :
<<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=206&rubp=206>>.

BROUČEK, Stanislav. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW :
<http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/krajane/cesi_ve_francii/index.html>.

Centrum informací a statistik kultury. *Nipos.cz*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.nipos-mk.cz/?cat=107>>.

Česko-francouzské obchodní vztahy. Ekonomická mise. *France.cz*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article2017>>.

Česko-francouzské vztahy. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW :
<http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/index.html>.

Český národní výbor frankofonního ekonomického fóra. *Frankofonie.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW :
<<http://www.frankofonie.cz/stranka.php?id=1&podstranka=13>>.

DEBORAH, Edvard. Metody fundraisingu v České republice. *Neziskovky.cz* [online] 2010. [cit. 2010-04-06]. Dostupný z WWW :
<http://www.neziskovky.cz/Files/Soubory/ICN/metodyFR_2008_predbezna_zprava.pdf>.

Decentralizovaná spolupráce. Ministerstvo zahraničních věcí. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW :
<http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/decentralizovana_spoluprace/index.html>.

Dny Frankofonie v ČR. Frankofonie. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW :
<http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/frankofonie/dny_frankofonie_v_cr_2010.html>.

Česko-francouzské obchodní vztahy. Ekonomická mise. *France.cz*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article2017>>.

Evropané a jejich jazykové znalosti. Český statistický úřad. *Czso.cz*. [online] 2007. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW :
<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/evropane_a_jejich_jazykove_znalosti>.

Francie: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. *Businessinfo.cz*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/>>.

Francie v České republice. *France.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW :
<<http://www.france.cz/spip.php?rubrique793>>.

Francie v České republice : Francouzsko-české styky. *France.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article870>>.

Francie v České republice : Presentace historie. *France.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article870>>.

Francie : Zahraničně-politická orientace. *Businessinfo.cz* [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-zahranicne-politicka-orientace/3/1000421/#sec3>>.

Francouzské aliance. Francie v české republice. *France.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.france.cz/spip.php?article1431#tdm>>.

Francouzsko-české kluby. *Alliancefrancaise.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=1&rub=10&rubp=4>>.

Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách CEFRES. *Cefres.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW : <<http://www.cefres.cz/cz/prezentace.php>>,
<<http://www.cefres.cz/pdf/Plaq07c.pdf>>.

Francouzský institut v Praze. *France.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW :
<<http://www.france.cz/spip.php?article483>>.

Frankofonie. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW :
<http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/frankofonie/frankofonie.html>.

Historie. Alliance Française Ostrava. *Alliancefrancaise.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW :
<<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=212&rubp=206>>.

Institut pro evropskou politiku Europeum : Frankofonie. *Integrace.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW :
<http://www.integrace.cz/integrace/fran_sekce/fran_frankofonie.asp>.

Krajanské spolky a organizace. *Krajane.net*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://krajane.radio.cz/societyList.view?id=72>>.

Kurzy 26. 4. *Cnb.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-26]. Dostupný z WWW : <<http://www.cnb.cz/cs/index.html>>.

Les Alliances françaises dans le monde. *Fondation-alliancefr.org*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.fondation-alliancefr.org/spip.php?rubrique1>>.

Malá a velká historie Štěpánské 35. *Institut français de Prague*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.ifp.cz/-Historie->>.

MARES, A. Opravdová láska k Francii. Dějiny a současnost. *Dejiny.nln.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://dejiny.nln.cz/archiv/2008/2/opravdova-laska-k-francii->>.

Návrh 18měsíčního programu Rady vypracovaný francouzským, českým a švédským předsednictvím. Ministerstvo kultury ČR. *Mkcr.cz*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.mkcr.cz/cz/predsednictvi-rade-eu/priority/navrh-18mesicniho-programu-rady-vypracovany-francouzskym--ceskym-a-svedskym-predsednictvim-7066/>>.

Organisation internationale de la francophonie : 20 mars 2010 : la Francophonie célèbre ses 40 ans. *Francophonie.org*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.francophonie.org/20-mars-2010-la-Francophonie.html>>.

Ostrava2015.cz. [online] 2010. [cit. 2010-04-24]. Dostupný z WWW : <<http://www.ostrava2015.cz/web/structure/novinky-103.html>>.

Portál veřejné správy České republiky. *Portal.gov.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411?PC_8411_number1=83/1990&PC_8411_l=83/1990&PC_8411_pi=0&PC_8411_ps=10&>, <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=500%2F2004+&number2=&name=&text=>>, <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/699/_s.155/708?POSTUP_ID=582&PRVEK_ID=44>

Rada EU schválila tzv. osmnáctiměsíční program předsednictví. Vláda ČR. *Vlada.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=36643&tmplid=50>>.

Rozsáhlá síť otevřená dialogu všech světových kultur. *Alliancefrancaise.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <<http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=1&rub=298&rubp=4>>.

Sdružení a asociace. Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://www.mzv.cz/paris/cz/cesko_francouzske_vztahy/sdruzeni_a_asociace/index.html>.

Seznam občanských sdružení. *Mvcr.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://aplikace.mvcr.cz/rady/sdruzeni/sdruz003.html>>.

Speciální eurobarometr 243 : evropané a jejich jazyky. *Ec.europa.eu*. [online] 2007. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_243_sum_cs.pdf>.

Spolky podpůrné, sociální, vzdělávací, zdravotnické a dobročinné. *Ostrava.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : <http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostrava/ostrava/archiv-mesta-podrobne/archivalie/puvodce/spolky#3>>.

Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2009. *Neziskovky.cz* [online] 2010. [cit. 2010-03-21]. Dostupný z WWW : http://neziskovky.cz/_dataPublic/attachments/3ac6b746b4c17c0351cd758d0f193002/stat_NO_tabulka_1990_2009.pdf>.

Struktura velvyslanectví. *Mzv.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-17]. Dostupný z WWW : http://www.mzv.cz/paris/cz/o_velvyslanectvi/struktura_velvyslanectvi/index.html>.

TŮMA. O. Snídaně s Mitterandem. *Dejiny.nln.cz*. [online] 2010. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://dejiny.nln.cz/archiv/2008/2/snidane-s-mitterandem->>.

Výsledky českého předsednictví v Radě EU. *EU2009*. [online] 2009. [cit. 2010-04-14]. Dostupný z WWW : <http://www.eu2009.cz/scripts/file.php?id=61212&down=yes>>.

Seznam zkratk a symbolů

AF	Alliance française
BIFFA	Bureau International du Forum Francophone des Affaires
CEFRES	Centre de Formation et de Recherche Educative et Sociale Centre national de la recherche scientifique
CIK	Centrum informací a statistik kultury
ČNVEF	Český národní výbor frankofonního ekonomického fóra
DELF	Diplom élémentaire de langue française
DALF	Diplome approfondi de langue française
EHS	Evropské hospodářské společenství
Eurostat	Evropský statistický úřad
IFP	Institut Français de pratur
ICNPO	International classification of non-profit organizations
KB	Komerční banka (Société Générale)
MF	Ministerstvo financí (České republiky)
MV	Ministerstvo vnitra (České republiky)
OIF	Organisation internationale de la Francophonie
SR	státní rozpočet (České republiky)

Seznam obrázků, grafů, tabulek a schémat

Obrázky

Obr. 1.1 – Města s frankofilským sdružením 1872–1914	10
Obr. 1.2 – Umístění francouzských aliancí v ČR	23
Obr. 2.1 – Sídlo Alliance Française Ostrava, Na Hradbách 12	37
Obr. 3.1 – Zdena Typovská	41
Obr. 3.2 – Nejmenší soutěžící na pódiu v ostravském klubu Parník	45

Grafy

Graf 1.1 – Evropané a jejich jazykové znalosti	18
Graf 2.1 – Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 - 2009	26
Graf 2.2 – Příjmy Alliance Française Ostrava za rok 2009	32
Graf 2.3 – Výdaje Alliance Française Ostrava za rok 2009	32
Graf 2.4 – Vývoj finanční soběstačnosti Alliance Française Ostrava 2006–2009	33
Graf 2.5 – Srovnání cen vybraných kurzů francouzštiny pro veřejnost v Ostravě a okolí	37
Graf 2.6 – Vývoj počtu studentů Alliance Française Ostrava 2005–2009	39

Tabulky

Tab. 2.1 – Služba a cena: Nabídka kurzů Alliance Française Ostrava	36
--	----

Schémata

Schéma 2.1 – Organizační struktura Alliance Française Ostrava	31
---	----

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Stanovy občanského sdružení Alliance Française Ostrava	58
Příloha č. 2 – Potvrzení změny názvu a sídla Alliance Française Ostrava, o.s.	61
Příloha č. 3 – Zápis ze schůze výboru Alliance Française Ostrava.....	62
Příloha č. 4 – Poznámky zápisů ze schůzí výboru Alliance Française Ostrava (říjen 2009–březen 2010).....	63
Příloha č. 5 – Dotazník o fundraisingu adresovaný a vyplněný Alliance Française Ostrava k 16. 4. 2010.....	64
Příloha č. 6 – Tabulka Srovnání cen vybraných kurzů francouzštiny pro širokou veřejnost v Ostravě a okolí	65
Příloha č. 7 – Propagační leták Alliance Française Ostrava pro Dny frankofonie.....	66
Příloha č. 8 – Propagační leták francouzských aliancí v České republice	68
Příloha č. 9 – Francouzské aliance v České republice podle Ročenky 2009 (Annuaire 2009) francouzských aliancí.....	70

Stanovy občanského sdružení Alliance française v Ostravě

Čl. 1 Úvodní ustanovení

date: 27-10-2003

Občanské sdružení Alliance française v Ostravě (dále jen sdružení) se sídlem v Ostravě, je dobrovolným sdružením občanů, kteří se chtějí aktivně podílet na šíření znalostí francouzského jazyka a kultury a podporovat vzájemné kontakty mezi Francií a Českou republikou. Jsou jim přitom cizí záměry politické, náboženské či rasové.

Sídlo: Sokolská 24, Ostrava

Čl. 2 Činnost sdružení

Formy činnosti jsou především tyto:

1. Pořádání kurzů francouzského jazyka s možností připravit frekventanty na zkoušky DELF a DALF
2. Podpora vyučování francouzštiny v lokálních školních zařízeních.
3. Rozšiřování francouzských a frankofonních kulturních statků (písemných, audiovizuálních a jiných) vytvářením potřebných zařízení (knihovna, mediátka, filmový klub, výstavní sál a podobně) a účastí na šíření francouzské kultury.
4. Organizace francouzských kulturních představení (divadlo, recitály, výstavy, konference, semináře a setkání rekreační nebo vzdělávací)
5. Organizace exkursí a zájezdů turistických a lingvistických v ČR, ve Francii a ve frankofonních zemích.

Čl. 3 Členství ve sdružení

Členem sdružení se může stát každý občan České republiky, který má zájem se aktivně podílet na řízení sdružení a to na základě svého přistoupení za člena sdružení nebo zápisu do kursů pořádaných sdružením. Členství ve sdružení je podmíněno zaplacením členského příspěvku, jehož výši stanoví Valná hromada, nebo zaplacením poplatku za kurs.

Člen sdružení má právo podílet se na řízení sdružení, zejména pak účastnit se zasedání Valné hromady a hlasovat na ni, nahlížet do dokumentů sdružení a být informován o jeho činnosti na Valné hromadě. Člen sdružení má povinnost aktivně se podílet na činnosti sdružení.

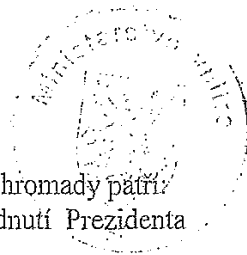
Členství ve sdružení zaniká:

1. Vystoupením
2. Vyloučením vynesným Výborem z důvodu neplacení členského příspěvku
3. Vyloučením vynesným Valnou hromadou z jiného důvodu.

Členové sdružení nemohou být placeni v souvislosti s výkonem své funkce.

Čl. 4 Orgány sdružení

Orgány sdružení tvoří Valná hromada, Výbor a Prezident.

Čl. 5 Valná hromada

Valná hromada je vrcholným orgánem sdružení. K výhradním oprávněním Valné hromady patří:

1. Schvalování stanov a jejich změn, schvalování nebo odmítnutí rozhodnutí Prezidenta nebo Výboru.
2. Volba členů Výboru.
3. Rozhodování o sloučení nebo rozdělení sdružení
4. Rozhodování o všech otázkách, které do působnosti Valné hromady svěřejí stanovy.

Valná hromada je svolávána Prezidentem, nebo na písemnou žádost nejméně jedné třetiny členů minimálně jednou za dva roky. Členové sdružení mají právo účastnit se jednání Valné hromady. Členové Výboru a Prezident jsou povinni účastnit se Valné hromady.

Valná hromada se usnáší většinou přítomných členů. Každý člen disponuje jedním hlasem.

Čl. 6 Výbor

Výbor sdružení je složen ze členů sdružení zvolených Valnou hromadou. Výbor si ze svých řad zvolí Prezidenta, viceprezidenta, tajemníka, zástupce tajemníka a pokladníka, kteří tvoří Presidium. Výbor dále určí funkce ostatních svých členů. V případě, že Francie jmenuje Ředitele, stává se tento automaticky členem Presidia, bez možnosti hlasovat.

Výbor sdružení se schází alespoň čtyřikrát ročně, je svoláván Presidiem. Presidium se schází podle potřeby, její schůze svolává Prezident.

Výbor sdružení rozhoduje o všech záležitostech sdružení, které nejsou svěřeny do působnosti Valné hromady. Presidium navrhuje Výboru program jednání. Výbor se usnáší většinou přítomných členů.

Všichni členové Výboru, kteří po dobu šesti měsíců bez náležité omluvy neplní své funkce, nebo se neúčastní schůzí, se považují za odstupující. O odstoupení člena Výboru z důvodu neplnění funkcí rozhodne Výbor na návrh Presidia i před uplynutím tohoto období.

O průběhu schůzí Výboru a Presidia se pořizuje záznam, jenž je k dispozici členům sdružení. Za správnost vyhotovení záznamu je odpovědný tajemník a Prezident, kteří stvrdí záznam svými podpisy.

Čl. 7 Prezident sdružení

V čele sdružení stojí Prezident, který je výkonným orgánem sdružení zastupující sdružení vůči třetím osobám. Prezident sdružení je odpovědný Valné hromadě.

Prezident sdružení uskutečňuje usnesení Valné hromady. Přitom je povinen při vyřizování záležitostí sdružení postupovat v souladu s právním řádem, stanovami a usneseními Valné hromady.

Prezident vyřizuje průběžně záležitosti sdružení a při řízení sdružení rozhoduje o všech záležitostech, které nepatří do výlučné působnosti a rozhodování Valné hromady.

Prezident je povinen poskytovat informace členům sdružení na Valné hromadě o otázkách hospodaření sdružení. Na konci roku je povinen vypracovat zprávu o stavu hospodaření sdružení. Účetní uzávěrka musí být předložena Valné hromadě, popřípadě Výboru pokud se Valná hromada nesejde do konce ledna roku následujícího po ukončení předchozího roku.

Prezident rozhoduje samostatně o dispozici s finančními prostředky do výše 10000 Kč jednorázově a celkem do výše 50 000 Kč v jednom kalendářním měsíci. Manipulace s vyšší částkou než 50 000 Kč v jednom kalendářním měsíci podléhá schválení Výboru.

V případě nemožnosti Prezidenta vykonávat svou funkci, je teno v plném rozsahu zastupován viceprezidentem.

Čl. 8. Čestný prezident.

Diplomatický představitel Francie v České republice je čestným prezidentem sdružení.

Čl. 9. Zásady hospodaření.

Prostředky sdružení tvoří příspěvky, dotace, dary a výnosy z vlastní činnosti. Při svém hospodaření je sdružení povinno se řídit obecně závaznými právními předpisy a těmito stanovami. Presidium kontroluje příjmy a výdaje sdružení.

Čl. 10. Zánik sdružení.

Sdružení zaniká buď dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením nebo pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR o jeho rozpuštění. V případě zániku sdružení se provede likvidace, pro kterou se přiměřeně použijí ustanovení obchodního zákoníku o likvidaci obchodních společností. Aktiva Sdružení budou po likvidaci převedena na jinou Alliance française, nebo na Alliance française v Paříži nebo na Velvyslanectví Francouzské republiky v ČR.

Čl. 11. Závěrečná ustanovení.

Tyto stanovy byly schváleny na Valné hromadě konané dne 19.3.2013 v Ostravě a nabývají platnosti dnem registrace sdružení.

Zdroj: Alliance Française Ostrava. 2010.

Ministerstvo vnitra
úsek sdružování
140 21 Praha 4, náměstí Hrdinů 3

Č.j.: VSC/1-10 501/92-R

V Praze dne 17.9.2007

P o t v ř z e n í

Ministerstvo vnitra vzalo dne **17.09.2007** na vědomí oznámení
o změně názvu a sídla občanského sdružení

Alliance Francaise Ostrava

reg. dne **10.03.1992**

Pod čj. **VSC/1-10 501/92-R**

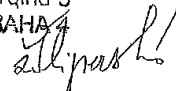
na nový, který zní

Alliance Francaise Ostrava, o.s.

a na adresu

70200 Ostrava, Na Hradbách 12

MINISTERSTVO VNITRA ČR
Odbor všeobecné správy
náměstí Hrdinů 3
140 21 PRAHA 4

Vyřizuje: V.
Jaroslava Burešová

Zdroj: *Alliance Française Ostrava*. 2010.

JUDr. Ivana Breburdová v.r.
pověřena řízením úseku sdružování

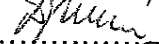
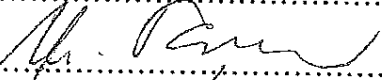

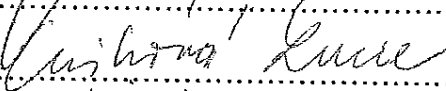
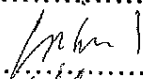

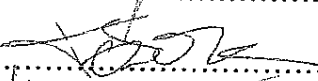
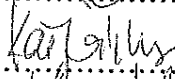
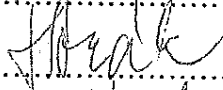
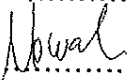
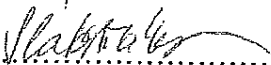
Zápis z ustávající schůze výboru AF dne 9.11.2009.

Hlavním bodem programu bylo zhodnocení výsledků valné hromady, zejména pak volba prezidenta a viceprezidenta výboru.

Za prezidenta Alliance française Ostrava byla zvolena Zdena Typovská.

Za vice-prezidenta Alliance française Ostrava byla zvolena Miroslava Pavlínková.

Za správnost:

Zdena Typovská	
Miroslava Pavlínková	
Šárka Mokrá	
Lucie Cwíková	
Alena Cwíková	
Kateřina Štěpánová	
Jakub Tobola	
Ilona Kašpárková	
Radim Horák	
Vladislav Nowak	
Eva Slaběňáková	

Zdroj: Alliance Française Ostrava. 2010.

Příloha č. 4 – Poznámky zápisů ze schůzí výboru Alliance Française Ostrava (říjen 2009–březen 2010)

5. 10.

- Francouzský podzim – debata o programu, **reklamě, je-li dostatečná**
- kurzy – mírný nárůst studentů od loňska, otevření kurzů /pobočky v Opavě, zvýšený zájem o kurzy v pátek, menší zájem o jednodušší konverzace (zvláštní)
- příprava večírku u zakončení francouzského podzimu – v rámci něj se uskuteční valná hromada + volby do výboru AF – **rozšíření výboru ze 7 členů na 11 členů**
- francouzský velvyslanec v Praze odchází

9. 11.

- volby - zhodnocení výsledků valné hromady + voleb, prezidentkou výboru AF na následující 2 roky – MUDr. Typovská, viceprezidentkou Mgr. Pavlínková, upřesnění které skupiny mohou volit – ??? cizinci + profesori AF ??? K. Štěpánová prostuduje, v případě potřeby provedeme úpravu stanov
- finance- navýšení platu recepční, platy učitelů se zvyšovat nebudou, budou jim uděleny vánoční prémie
- různé . akcí fr. podzimu se zúčastnilo **3555 osob, AF Ostrava má 414 studentů, AF Ostrava založila post na Facebooku, zaznamenán zvýšený zájem o web stránky AF Ostrava**

7. 12.

- debata o možnosti změny bankovního ústavu konta AF Ostrava – k promyšlení a vyjádření se
- externí spolupráce fr. lektorů s AF Ostrava
- zrušení zimní stáže z důvodu malého zájmu a nepokrytí výdajů, které by AF vynaložila
- Kateřina Seberová – zástupný člen výboru
- zeslabení topení na Vánoce

18. 1.

- účastnil se výboru nový kulturní rada ambasády Olivier Jacquot (tedy seznámení s nim, představení pedag. aktivit AF, financování AF)
- pí Typovská dotaz: nejde.li zvýšit dotace z ambasády pro AF Ostrava
- setkání s vedením projektu Ostrava – evropské hl. Město kultury 2015 – spolupráce bude, jednání probíhá
- setkání všech aliancí z ČR – Assemblée nationale bude v r. 2011 v OV, souvisí to i s 20tým výročím založení, které ostravská AF bude v tomto roce slavit

12. 2.

- pokračování debaty o změně bankovního ústavu AF
- letní stáž – schválení výběru místa, ceny, programu
- program Dnů frankofonie – schválení
- navyšující se počet lidí požadujících vrácení kurzovního – je třeba striktně dodržovat pravidla v přihlášce
- nahlašování personálních změn v AF na příští rok
- návštěva Ostravy ředitele Francouzského institutu v Praze – proběhla 12. 2. - jednání ohledně spolupráci v oblasti kultury
- návrhy na nové kurzy pro další školní rok + nutnost začít dělat brožurku dříve (květen-červen)
- AF bude mít stážistku z Francie – Estelle - duben-červenec + září-říjen

15. 3.

- debata o změně bankovního ústavu pro AF
- **program Dnů frankofonie + soutěže ve zpěvu fr. písně – velký počet uchazečů,**
- účast AF Ostrava na muzejní noci 15. 5. 2010
- měsíc literatury – ve spolupráci s **Ostrava 2015** – aktivní účast AF Ostrava
- AF nezvýší pojistku pro případ úrazu na akci organizované AF (stávající je vyhovující)
- hlídat zhasínání světel v AF

Zdroj: *Alliance Française Ostrava*. 2010.

Příloha č. 5 – Dotazník o fundraisingu adresovaný a vyplněný Alliance Française Ostrava k 16. 4. 2010

1. Počet studentů byl 9. 11. 2009 - 441. Toto číslo je k 1. pololetí, za celý rok je to 811. Jaký byl vývoj za posledních pět let 2005 - 499,6 - 598,7 - 690,8 - 769?
2. "Finanční samostatnost" AF je za rok 2009 78 %, jak tomu bylo v minulých letech např. zase 2005 – nemáme údaj, 6 – 70%, 7 – 99%, 8 – 97%?
3. Jaký je váš roční rozpočet? cca 160 000 euro
4. Kdo se u vás věnuje fundraisingu? a) členové správní rady b) výkonný ředitel c) pracovníci fundraisingu d) dobrovolníci a + b
5. Vzrostly v minulém roce příspěvky do vašeho rozpočtu, nebo se snížily? a) vzrostly b) klesly c) zůstaly stejné b
6. Zvýšil nebo snížil se počet dárců v minulém roce? a) vzrostl b) klesl c) zůstal stejný c
7. Přispívají AF členové výboru? ne
8. Jaké strategie fundraisingu byly v loňském roce nejúspěšnější? a) spolupráce s vládou b) podávání projektů c) pořádání akcí d) oslovení firem e) komunikace s dárci f) využívání osobních kontaktů g) zasílání dopisů h) jiné d + f + g
9. Které techniky získávání financí v současnosti používáte nebo jste používali v minulosti? a) dopisy jednotlivcům b) Dopisy firmám c) Návštěvy firemních dárců d) Návštěvy jednotlivců e) fundraisingové akce f) Textové zprávy, emaily g) Online dárcovství h) Zvláštní akce pro dárce i) Vládní granty j) Jiné b + c + i (zde ale nedje o vládní granty, ale granty městských celků – kraj, okres, město)

Finanční soběstačnost znamená do jaké míry je Alliance schopna financovat své výdaje ze svých zisků (zbytek musí zalepit soukromí sponzoři).

Hospodaření AF za posledních 5 let: snažíme se vždy aby se to točilo kolem nuly každý rok, některé roky jsou minimálně ztrátové (když máme málo sponzorů), některé minimálně ziskové (když máme více sponzorů) – jsou to částky opravdu zanedbatelné, vždy se snažíme co nejlíže přiblížit nule, takže vyvážené.

Zdroj: *Alliance Française Ostrava*. 2010.

Příloha č. 6 – Tabulka Srovnání cen vybraných kurzů francouzštiny pro širokou veřejnost v Ostravě a okolí

Srovnání cen kurzu francouzštiny pro širokou veřejnost				
Stránka kurzu	Název	počet hodin kurzu	cena	cena za hodinu
http://www.ajak.eu/	Akademie J. A. Komenského	70	4760	68
http://www.vistaalegre.cz/fr_obecne.php	Vista Alerge	72	3900	54
http://www.eurospeak.cz/pdf/eurospeak.pdf	EuroSPEAK	36	1800	50
http://www.iona.cz/index.php?id=3#k3	Iona centrum	72	4690	65
http://www.pygmalion.cz/jazykove-kurzy/odpoledni-vecerni-jazykovy-kurz-general/	Jazykové a vzdělávací centrumPygmalion	80	5890	74
http://www.teburg.cz/kurzy-verejnost-francouzstina.html	Jazyková škola Teburg	85	4900	58
http://www.sokrates.cz/pripravne-kurzy/jazykove/francouzstina-pro-verejnost?City=14#c14	Sokrates	76	4490	59
http://www.dk-akord.cz/cz/page-francouzstina-zacatecnici/	Dům kultury Ostrava-Zábřeh Akord	60	3500	58
http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=216&rubp=214	Alliance Française Ostrava	64	5150	80
http://www.alliancefrancaise.cz/home.php?id=6&rub=216&rubp=214	Alliance Française Ostrava výuka Opava	64	5850	91

SOUTĚŽ – 23.3.10 / 10.30-17.00/

**„Regionální soutěž ve zpěvu
frankofonní písně“**

Posloucháte a zpíváte rádi frankofonní písně? Jste amatérský zpěvák a/nebo hudebník a máte chuť vystoupit před publikem a předvést svůj talent? Zúčastněte se tedy regionální soutěže ve zpěvu frankofonní písně. Přijďte nám představit písně původní či přepracovanou písní frankofonní a vyhraďte zajímavé ceny! Odborná porota bude hodnotit kvalitu, ale rovněž originalitu vašeho vystoupení. Nejlepší zpěváci z každé kategorie postoupí do červnového Euroregionálního kola, které se uskuteční v Ostravě a kterého se zúčastní finalisté z České republiky, Slovenska a Polska. Soutěž přístupna všem!

Místo: Klub Parník - Sokolská 26, Ostrava
Informace a zápis (do 10. března 2010)
Alliance française Ostrava

KONCERT – 23.3.10 / 20.00/

Hudební skupina Trio Enora, skládající se z Enory De-Parscau (zpěv, texty), Grégaira Hennebel (housle, sbor, doprovod), a Youen Paranthoën (tlatonický akordeon, sbor), nabízí směsí tradiční bretaňské hudby, inspirované jazzem i moderní hudbou. Trio Enora je velmi zajímavou kapelou a jistě vás osloví originálními texty, netradičním doprovodem klasických bretaňských melodií i prvky improvizace.
<http://www.myspace.com/trioenora>

Místo: Klub Parník - Sokolská 26, Ostrava
Vstupné: zdarma

organizuje

**Alliance Française
Ostrava**

**Francouzské jazykové a kulturní centrum
Na Hradbách 12 – 702 00 Ostrava
tél./fax : +420 596 125 424
www.alliancefrancaise.cz/ostava**

Ve spolupráci s:

**Dny frankofonie
v Ostravě**
**Journées de la
Francophonie
à Ostrava**

**22. - 26. března 2010
– program –**

VÝSTAVA – 22.3.-30.4.10

« MOBILNÍ PETRA MOBILEM » fotografie od Hany Gely

Série fotografií, inspirovaná slovem „mobile“. Tento výraz byl vybrán z projektu „Dis-moi dix mots/Rekni mi deset slov“, realizovaného u příležitosti Týdne francouzského jazyka a Frankofonie. Tématem letošního projektu je „Dans tous les sens/Všemi směry“, a proto tyto fotografie, realizované prostřednictvím mobilního telefonu /mobilu/, zobrazují Petru v pohybu /čili mobilní/ během cesty vlakem tramvají či pěšky.

Místo : Alliance Française Ostrava
Na Hradbách 12, Ostrava
Vernisáž : 22.3.10 v 18.30

PŘEDNÁŠKA – 26.3.10 /11.00-12.30/

seřkání – debata – autorské čtení KOULSY LAMKO

Koulsy Lamko se narodil v Čadu a kromě psaní knih i podniká a věnuje se univerzitní kariéře. Během své práce žil střídavě v různých afrických zemích, např. v Burkina Faso nebo ve Rwandě. Lze jej tedy právem označit za „kulturního aktivistu“. V posledních letech vyučuje hlavní dramaturgii a divadelní vědu na umělecké fakultě univerzity v Hidaigu v Mexiku. Napsal mnoho divadelních her, k nejvýznamnějším patří např. *Ndo kela ou l'initiation avortée*, *Tout bas... si bas*, *Aurora*, dále pak básnickou sbírku a román *La Phalène des collines*.

ve francouzštině – všichni jsou srdečně vítáni!

Místo : Filozofická fakulta Ostravské univerzity
Čs. legii 9, Ostrava
Vstupné : zdarma

FILMY: VZPOMÍNKA NA JEANA ROUCHE

22.3.10 /19.30/ Petit à petit – 1972

„Pomalů“

Komedie, s anglickými titulky – 90 mn.

Damoure a Lam, dva afričtí obchodníci prožívají na své cestě za úspěchem různá komická dobrodružství. Damoure bydlí v Ayarou v Nigeru. Se svými společníky se rozhodne postavit dům a chvíli poté odjede do Paříže, aby se poučil „jak se vlastně žije ve vícepartových domech“. Ve víru velkoměsta poznává způsob života a přemýšlení kmene Pařížanů. To vše barvitě líčí svým kamarádům v dopisech. Ti se brzy začnou domnívat, že Damoure na své cestě naprosto zjeřel a proto za ním posílají Lama.

24.3.10 /18.00/ Moi un noir – 1959

„Já, černoch“

Tragikomedie, s anglickými titulky – 73 mn.

Mladí nigerijci se rozhodnou opustit svou zemi a jít za prací na Pobřeží slonoviny. Jejich pouť končí v Treichville, jedné ze čtvrtí Abidjanu, naprosto vzdálené od moderní civilizace. Hlavní hrdina a vypravěč se nechává oslovovat jménem známého amerického herce, Edwarda J. Robinsona a stejně tak i jeho přítel převzmem pseudonymy jiných známých a dokonalých osobností.

Cena Louise Delluca, 1958

25.03.09 /19.30/ La chasse au lion à l'arc – 1965

„Lukem na lva“

Dokument, s anglickými titulky – 80 mn.

Dokument nás zavede mezi lukosfílce, kteří loví krídle zvířat na hranicích Nigeru a Mali. V letech 1957 - 1964 se Rouch zučastil lovů spolu s Gaoskými lovci v oblasti Yatakala. Film provede diváka jednotlivými etapami lovu i momenty, ve kterých znalosti loveckých technik a magie téměř splývají.

Zlatý lev na festivalu v Benátkách, 1965

Místo : Alliance Française Ostrava
Vstupné : zdarma

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ 24.3.10 /10.00-13.30/

Přijďte k nám seznámit se se zajímavostmi z frankofonních zemí! Nabízíme různé zaměřené ateliéry (jazyk, hudba, zeměpis, gastronomie atd.), pomůžeme vám pochopit kouzlo francouzského jazyka a frankofonní kultury. Všichni jste srdečně zváni!

Místo : Alliance Française Ostrava
Na Hradbách 12, Ostrava
Vstupné : zdarma

FRANCOUZSKÁ ALIANCE
V ČESKÉ REPUBLICE

**Přijďte objevit a naučit se francouzskému jazyku a kultuře
v ideálním prostředí**

Můžete nás najít v Brně, Českých Budějovicích, Liberci, Ostravě,
Pardubicích a Plzni.

V našich kurzech každoročně přivítáme na 2500 českých studentů,
o které se stará 65 školených lektorů, převážně Francouzů.

Přijďte se s námi podělit.....

V listopadu ochutnejte Beaujolais Nouveau, v červnu si zazpívejte
na oslavě svátku hudby, objevte slavné rockové a jazzové skupiny,
zúčastněte se debaty s francouzským umělcem nebo spisovatelem...

Přijďte shlédnout nejnovější francouzské filmy.

Francouzština tak, jak ji máte rádi...

Jste středoškolák? Student vysoké školy? Úředník státní správy? Učitel?... nabízíme vám kurzy všeobecné francouzštiny rozčleněné do šesti úrovní podle Evropské rady. Učte se svým vlastním tempem.

Naším cílem je, abyste se co nejdříve dokázali komunikovat ve všech situacích každodenního života, a to jak ústně, tak písemně. Náš aktivní přístup zahrnuje používání moderních a atraktivních prostředků: filmy, časopisy, knihy ve zjednodušené francouzštině, komiksy...

...s francouzským diplomem na míru

Co je doma, to se počítá – ať už na trhu práce nebo v rámci studentských výměnných pobytů v Evropě...

Připravíme vás na šest zkoušek s možností získání diplomů DELF-DALF a zajistíme vám ty nejlepší šance na úspěch v našich šesti centrech s autorizací francouzského Ministerstva školství. Veškeré informace v českém jazyce naleznete na www.delfcz.net a na stránkách všech šesti Francouzských Aliancí.

Zdroj: Alliance Française Ostrava. 2010.

Annuaire 2009

Brno

République Tchèque

Brno

Moravské nám. 15
602 00 Brno
Tél. (420) 549 240 344 (420) 549 240 338
Fax (420) 549 240 232
Mél albrno@albrno.cz
info@albrno.cz
Site www.alliancefrancaise.cz/brno

Ceske Budejovice

Nám. Premysla Otakara II. 21
370 01 Ceske Budejovice
Tél. (420) 386 352 449 (420) 721 416 034 (420) 387 201 877
Fax (420) 386 352 449
Mél clubfcb@seznam.cz
al.boheme@yahoo.fr
af.cours@yahoo.fr
Site francouzska-aliance.cz

Club Franco - Tchèque de Hradec Kralove Centre associé

Univerzita HK
Vita Nejedleho 573
500 03 Hradec Kralove
Tél. (420) 49 506 15 56
Fax (420) 49 506 15 56

Club Franco - Tchèque de Kladno Centre associé

Namesiti Sitna 3005
272 01 Kladno
Tél. (420) 312 608 318 (420) 728 34 16 12
Mél Milena.Cerna@lf.cuni.cz
Site www.mestokladno.cz/klub.asp

Club Franco - Tchèque de Kromeriz Centre associé

Riegrovo nám. 33
767 01 Kromeriz
Tél. (420) 573 33 55 51
Fax (420) 573 33 55 51
Mél jarmila-brozikova@quick.cz

Alliance française enseignante

Annuaire 2009

Club Franco - Tchèque de Louny **Centre associé**

Barokní spital, Zizkova 274
440 01 Louny
Tél. (420) 41 565 34 93

Club Franco - Tchèque de Příbram **Centre associé**

Knihovna Jana Drdy v Příbrami
Nam. T.G.M. 156
261 01 Příbram
Tél. (420) 318 626 486
Fax (420) 318 626 486
Mél cizkova@kjd.pb.cz
Site www.kjd.pb.cz/francouzsky.php

Club Franco - Tchèque de Ústí nad Labem **Centre associé**

W. Churchilla 1348/6
400 01 Ústí nad Labem
Tél. (420) 47 277 16 00
Mél krupova@gw.czo.cz
wfh@volny.cz

Club Franco - Tchèque de Zlín **Centre associé**

Divadelní ul. 1333
760 01 Zlín
Tél. (420) 57 722 05 72
Fax (420) 57 722 05 72
Mél efrzlin@seznam.cz

Liberec

Ul. 5 května 175
460 01 Liberec 1
Tél. (420) 48 510 64 85
Fax (420) 48 510 64 85
Mél info@liberec@gmail.com
Site www.alliancefrancaise.cz

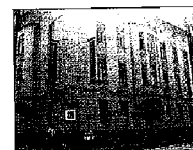

Liberec

Ostrava

Na Hradbách 12
702 00 Ostrava
Tél. (420) 596 125 424
Fax (420) 596 125 424
Mél af.accueil@volny.cz
Site www.alliancefrancaise.cz/ostrava

Ostrava

Pardubice

Pernstýnské náměstí 54
530 02 Pardubice
Tél. (420) 466 501 457
Mél af@afpardubice.com
Site www.afpardubice.com (version tchèque)
www.alliancefrancaise.cz (version française)

Pardubice

Pízen (Pilsen)

Náměstí Republiky 12
301 00 Pízen
Tél. (420) 377 237 358
Fax (420) 377 237 358
Mél af@afplzen.cz
Site www.afplzen.cz